

Xujun xi kits'ínkjihí nda postru Pablo xuta ninku Roma

B'its'ín kikjaniňaha Pablo xuta ninku xi tjín nanki Roma

¹ An Pablo, an nda musu síhiń Jesucristo. Ntjaná kits'ín mana nku nda postruhú tū xi k'uenijmíhina én nda tsuhú, ² én nda tsu xi kitsú nga tsjá nk'ie nga kits'ínkinchja já profetahá xi nkú ts'ín tjít'a xujun éhen Ntjaná, kui xi tsje.

³ Én nda tsuu táinchjanijmíyaha Ntíhi, kui xi Ndá Ntjaná Jesucristo. Nk'ie nga yjoninte kik'a, ntjehé nda rei David nibahá rá. ⁴ Ko nk'ie nga j'áiyahá ngabayoo, Espiritu Santo y'éjña chji nga kui xi Ntíhi Ntjaná xi tjíhin nga'yún. ⁵ Kitsjána kjuanda ko kits'ín mana nku nda postru ngajoho tū xi tu má k'uenijmíhi rá xuta nga tjíhin nga s'ejihin ko kuint'e'éhen. ⁶ Jun tintsubajiuñ xuta xi kis'enijmíhi, kui nga xutahá Jesucristo kámanhanu.

⁷ Ngayjoo xuta ninku xi tintsuboo nanki Roma títs'inkjínuu kui xujuin. Tjohó Ntjaná jun ko j'ájinnuu nga kikjáts'enuu.

Kas'enuu kjuanda ko kjuajyu xi tsjáná Ntja Na'miná ko Ndá Ntjaná Jesucristo.

B'i ts'ín kitsúya Pablo nga mjehé ngjuaisehē xuta ninku Roma

⁸ Kui ni xu'bí xi tjun xínnuu. Tu ngat'ahá nga Ndá Ntjaná Jesucristo ts'ená, tsjahá máb'achjíhi Ntjaná ngat'ahá nga ja kichjubó éhen ko nga ngúsuhan

asunteeq tichubanijmíyaha xi nkú ts'ín s'ejinnuu Nt̄ianá. ⁹ Ngayjeeq anímānq títs'inxát'ahq Nt̄ianá nga tib'enijmiá én nda tsuhu Nt̄ihi, ko kui xi be nga tehente ts'inkjónuu nk'ie nga nchjaka.

¹⁰ Bankihi Nt̄ianá tsa kui xi mjehe katsjániyána nga kama kfínsenuu. ¹¹ At'ahq mje nkjúnna skuenuu tu xi kúásinkohonuu nga sákunuu ni xi tsjáná Espirituq Santo, tu xi ndjá kuinchahanu. ¹² Mjena nga xi nkú ts'ín nkuhú s'ejinná k'uai nga'yúnkoho raqá xinkjá.

¹³ Jun já nts'e, mjena nga choo nga nkjin niyá kama mjena nga kfínsenuu tunga santahá ni nd'ai tjín ni xi tib'échjana. Mjena taq ts'ian xá xi kitsjána Jesucristo aqinnuu xi nkú nga taq títs'ian aqihin xutaq naxinantá xingisoo. ¹⁴ Tjihin nga ts'ian aqihin tu mí xutahá ni xá xi kitsjána, xutaq xi nchjaq én griego ko xi nchja kj'aí én, xi nkjink'uhun ko xi najmi nkjink'uhun. ¹⁵ Kui nga mangimjehena nga k'uenijmíhnuu ko ta jun xi tintsuboo Roma én nda tsuhu Jesucristo.

B'i ts'ín kitsúya Pablo nga tjihin nga'yún én nda tsuhu Jesucristo

¹⁶ Najmi ma subana nga én nda tsuhu Jesucristo b'enijmiá, at'ahq kui xi nga'yuhu Nt̄ianá xi ts'ínk'ankikoho ngayjeeq xi s'ejihin, xi ntje judioq tjehen ra ko xi najmi ntje judio tjehen ra. ¹⁷ Én nda tsuhu Nt̄ianá bakúchji xi nkú ts'ín Nt̄ianá tsjáhq xutaq nga naxuq ma nginkuu tu ngat'ahq nga s'ejihin. B'a ma at'ahq s'ejihin, xi nkú ts'ín tjít'a éhen Nt̄ianá nga b'i títsu: "Xi ja naxuq nginkuu Nt̄ianá tu ngat'ahq nga s'ejihin k'uéjña tik'un."

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga ngayjee xuta tjíhín jé

¹⁸ Ntjaná xi tíjña nk'a ján b'éjña chji kjuakjahān nga ts'ín nibánehe ngayjee xuta xi najmi benkjúhún kó incha ts'ín ni xi najmi naxú nginkún. Kui xuto xi b'échja nga chà ni xi naxú tjín. ¹⁹ At'aha ni xi yahà Ntjaná, kui tā incha be. Ntjaná tā y'éjña chjihí. ²⁰ Najmi tjín xi nkú ts'ín b'a incha kuitsuhu nga najmi be. At'aha xi nkúhu nga kamanda asuntee tísakúchji nga'yúhún Ntjaná xi najmi mahà ndyja kó nga nkuhú kui xi Ntjaná. Kjuaxí kjáihin nga najmi ma chji Ntjaná, tunga kamankjihínná tsa chàseéhé ni xi kin'enda.

²¹ Tunga tā ndahá ni tsa incha kikie jó ni xi ts'e Ntjaná, najmi incha kits'ínie yjoho nga Ntjaná xi tjíhín kjuachánka kó tā ndaha najmi incha kit-sjáhà máb'achjíhi. Tu sa ní ni xi najmi chumi ni chjihí rā incha kits'ínnkjink'un kó incha kama jyihin. ²² Já nkjink'un chubá incha kits'ín mahá yjoho, tunga já sihí incha kama. ²³ Incha kits'ín t'axín kjuachánkaha Ntjaná, kui xi najmi mahá 'me. Kits'íntsjohó sénnistjihín xuta xi mahá 'me kó sénnistjihín nisee, chū kó ye.

²⁴ Kui nga Ntjaná kits'ín ndaíhi rā xuto nga ni xi najmi ndoo incha ts'íihin, ni xi nchjähä animahä. Tā kui tā maha najmi incha kikiénkjún yjonintehe nga ch'on kits'ínkó. ²⁵ Incha kits'ín t'axín éhen Ntjaná xi naxú tjín. Tu én tsank'óohó incha tsakj'a. Incha kikiénkjún kó incha kits'íntsjohó ni xi kin'enda quntehe ni nga xi kits'índa niu ts'íntsjohó, xi tjíhín nga n'etsjohó tu nkjéhé ni. B'a tjín.

²⁶ Kui nga Ntjaná kits'ín ndaíhi rā xuto nga ni

xi suba maná incha ts'iín. Jminchjíhín jóo incha y'éntu xi nkú ts'ín tjeheñ rä nga incha ts'iínkó x'ihiñ. ²⁷ Já x'in ya ta incha y'éntu xi nkú ts'ín tjeheñ rä nga incha ts'iínkó jmichjíun. Ta kuihi xinkjín x'in incha kits'ín mje. Tjíhín kjuasuba ni xi incha kits'ín. Ta kuihi jáx'in incha kikjantukó xinkjín. Tunga ta incha kits'ínkjáhín rä chjí xi tjeheñ rä kjuangasten xi incha kits'ín.

²⁸ At'aha najmi incha kits'ínsihín Ntianá, kui nga Ntianá kits'ín ndaíhi rä nga kuatsúhun kjuankjink'uhun, tu xi incha ts'ihiñ ni xi najmi ma n'e. ²⁹ Kui nga kitsejíhín rä ngayje tíkjá ni ch'onk'un. Najmi naxu incha ts'ín, fantuko jminchjín xi najmi kjee bixan, incha fásihin ni xi tjíhín xinkjín ko ch'on incha ts'ín. Kitsejíhín animahá kjuaxintak'un, incha ts'iínk'ien xinkjín, ko ta kitsejíhín kjuachán, kjuamaña ko kjuach'onk'un. ³⁰ Nchjane xinkjín, én tsank'á ts'íinne xinkjín, ts'ín unkie Ntianá, najmi ch'a benkjún, ma ngak'un, nk'a b'asje yjoho, kjuankjintak'uhun b'asjejin nkjin tíkjá ni xi ch'onk'un, najmi nt'é'eheñ xi cháha, ³¹ si, najmi ts'íntjusun én xi nchjá, najmi ch'a xi ts'íntjo, najmi ma n'e jnenta ko najmi ma nimahá xinkjín.

³² Be xuta xu'bó nga xi b'a ts'iún ngabaya tjeheñ ra, at'aha b'a ts'ín y'éjña Ntianá. Tunga tu nku b'ahá tíñcha ts'ín ko santaha tsjo incha mahá nga kjái xi b'a ta ts'ín.

2

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga Ntianá ts'iínkókjuá ngayjee xuta

¹ Ji xi chaseihi yá xi nda ko yá xi najmi nda ko tín'ek'anji jé xuta xi kj'aí, najmi tjín nkú ts'ín n'ésjenkihini yjohi. Nk'ie nga chaseihi yá xi nda ko yá xi najmi nda, ta ji ta maha n'ek'anji jé yjohi, at'aha ji b'a ta n'ei. ² Yaá nga kixi ts'ínkokju Ntjaná xuta xi b'a ts'íun.

³ Ji nda, ji xi chaseihi yá xi najmi nda títs'ín ko nk'ie nga b'a ta n'ei, ¿a b'a bixín nga kuitjunkihi yjohi nga ts'ínkokju Ntjaná? ⁴ ¿A tín'e t'axíhin ri yjohi kjuanda chánkahaq Ntjaná ko nk'ie nga tu xí ts'ín'yún tak'uhúnná ko nk'ie nga tu xí ndahá ts'ín? ¿A najmi mankjhíhin ri nk'ie nga kui kjuandaha Ntjaná títsjániyáhi nga k'úinchj'ah ri animahi?

⁵ Tungá tu ngat'aha nga ndjá tjíyahi ko nk'ie nga najmi tí'michj'aih animahi, tu sahá tím'etsenéí yjohi kjuaq'un xi nibanehe asunnteeq nistjin nk'ie nga ts'íin nibá Ntjaná kjuakjah ko ts'íin sisin kjuaq. ⁶ Nk'ie b'a kámoo, Ntjaná tsjáhaq chjíhi nga nkúnkú xuta ngat'aha xi nkú tjín ni xi kits'ín.

⁷ Xuta xi tu nku tíincha títs'íhin ni xi nda, xi b'a ts'ín tibangisjáhi nga sákúhu kjuachánka xi tsjá Ntjaná ko nga nda cha ko nga k'úentu tík'un sín, kui xutah xi Ntjaná ts'íink'íentu tík'un sítjin. ⁸ Tungá xuta xi sin kjuaq ko najmi nt'é'éhen ni xi naxuaq tjín, xi tu sahá nt'é'éhen ni xi najmi ndoo, kui xi incha ts'íinkjáhin kjuaq'un xi ts'íin nibanehe Ntjaná ko kjuakjah.

⁹ Kjuanim ko kjuab sákúhu ngayjee xuta xi ts'ín ni xi ch'onk'un, b'ah ra xuta xi ntje judioaq tjehen ra ko xi najmi ntje judioaq tjehen ra. ¹⁰ Tungá ngayjee xuta xi incha ts'ín ni xi ndoo, kui xi sákúhu kjuachánka xi tsjá Ntjaná, nda cha ko s'ehe

kjuajyu, b'ahä rä xi ntje judio tjeħen rä kō xi najmi ntje judio tjeħen rä. ¹¹ At'ahä namji ngabi ts'ín Ntjaná.

¹² Ngayjee xi incha kits'ín ngatitsun nga najmi be kjuatéxuma xi kin'ekj'aseħen Moise, tu nkú ndyjähä ta ndaha tsa najmi kits'ínkokjuahä kjuatéxumoo. Ko ngayjee xi incha kits'ín ngatitsun nga ja be kjuatéxuma xi kin'ekj'aseħen Moise, kui kjuatéxumoo ts'iinkokjuahä. ¹³ Najmi xuta xi tu basinñuhú rä kjuatéxumoo xi naxu ma nginkun Ntjaná. Xuta xi ts'intjusun ní kjuatéxumoo xi naxu n'e ma.

¹⁴ Xuta xi najmi ntje judio tjeħen rä najmi kik'aihi kjuatéxuma xi kin'ekj'aseħen Moise tħunġa ts'ihín ni xi títsu kjuatéxumoo, at'ahä mankjihin ni xi nda kō ni xi najmi nda. B'a ts'ín kuenta ts'e suba sakuhu rä nku kjuatéxuma, ndaha tsa najmi tijñahä kjuatéxuma xi kin'ekj'aseħen Moise. ¹⁵ Incha bakúchji xuto nga ajin animahä tjít'a ni xi bakuya kjuatéxumoo. Animahä tsuyahä tsa nda kō tsa najmi nda ni xi tijincha ts'ín. Ko kjuankjintak'uhun tsuyahä tsa tjeħen jé kō tsa najmi tjeħen ngat'ahä ni xi tijincha ts'ín. ¹⁶ B'a kama nistjin nk'ie nga Ntjaná k'uxéħah Jesucristo nga kuasehe ni xi tjjintu'mahä xuta. B'a kama xi nkú títsu én nda tsu xi tib'enijmíá.

*B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga ta tħiġi jé xuta
judio ndaha tsa kui kik'aihi kjuatéxumoo*

¹⁷ Ji xi b'a tibixín nga ji xi ntje judio tjeħen ri, nga kjuatéxuma xi kin'ekj'aseħen Moise kich'ai kō tsjo mahi at'ahä Ntjaná nku tutu s'ejihin. ¹⁸ Yai ni xi mjeħe Ntjaná nga n'ei. Yai má nihi xi nda at'ahä

kjuatéxumoo kisakúyahi. ¹⁹ Behé tak'uin nga mahi baku niyáihí xutə kə kə nga ji xi nkú joyaha nku ndí xi ts'ín ndzjehen xutə xi tjíma má jyuun. ²⁰ Ji xi bakuyáihí xutə xi najmi be ni xi ts'e Ntjaná. Ji xi nda maestruhū xutə xi najmi mankjihin, at'ahá tijñahi kjuatéxuma xi bakúchji kjuankjintak'uun kó ni xi naxu tjín.

²¹ Ji xi bakuyáí, ¿a najmi bakuyáhá ri yjohí? Ji xi b'enijmí nga najmi ma n'e ndyjé, ¿a n'ei ndyjé? ²² Ji xi b'a bixín nga chankjáán kjuabixanná, ¿a b'a n'ei? Ji xi unchai ntia xi ntsja xutə ts'ínnda, ¿a najmi n'ei ndyjé ninkuhu ntia xu'bo? ²³ Ji xi tsjo mahi at'ahá yai kjuatéxuma xi kin'ekj'asehen Moise, tunga najmi týankjúnní Ntjaná nk'ie nga tibiyunéi kjuatéxumoo. ²⁴ B'i títsu éhen Ntjaná má nga tjít'a: "Ngat'anuu najmi týankjún Ntjaná ajihin xi najmi ntje judio tjeheń rā."

²⁵ Chjíhi rā nga kin'ehi circuncision tsa tín'etjusuin kjuatéxumoo. Tunga tsa tibiyunéi kjuatéxumoo, circuncision xi kin'ehi b'a ma xi nkúhu tsa najmi kin'ehi niu. ²⁶ Kui nga tsa xi najmi kin'ehé rā circuncision kj'uatjoho ni xi tjít'a kjuatéxumoo, ¿a najmi n'echjíhi rā ni xi títs'ín nga chasehe xi nkúhu tsa kin'ehé circuncision? ²⁷ Xi najmi kin'ehé circuncision yjonintehé tunga títs'íntjusuhún kjuatéxumoo, kui xi k'uejñanehi ni xi kanéhi ji xi tijñahi kjuatéxumoo kó kin'ehi circuncision tunga tibiyunéi.

²⁸ Najmi yjonintee tsuya yá xi judio, kó najmi ni xi n'ehé yjonintee xi circuncision xi ndoo. ²⁹ Judio ni xi b'a ts'ín tjíyahá kó circuncision xi nda, kui ní xi ma ajin animahá xutə. Espirituhu Ntjaná b'a

ts'ín, najmi ni xi tjít'a xujun. Xi b'a ts'ín tjíyaha,
Ntíjaná nda nchjanehexuṭa xu'bo, najmi xuṭa.

3

*B'i ts'ín tsakúa Pablo nk'ie nga tu nkú naxuhú
ts'ín Ntíjaná*

¹ Kui b'a maha, ¿mí ni xi tjín sahaxi ntje judio tjehen raní ma? ¿Ko má xi kui chjéhen circuncision? ² Chjíhira niut, tuxi nkú ts'ín chasehe raá. Títjun Ntíjaná kits'ínkjas'ehen xuṭa judio éhen. ³ Tjín xi najmi kis'ejihin éhen Ntíjaná, tunga, ¿a kuihi nihi xi ts'ín nga Ntíjaná najmi ts'íintjusuhun éhen? ⁴ ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! Ndaha tsa tsank'á ngayjeexuṭa, tunga Ntíjaná tunkú ts'íhín ni xi naxu tjín. Xi nkú ts'ín tjít'a xujun éhen Ntíjaná nga b'i títsu:

S'ejñá chji nga ji xi naxuink'ie nga chubai,
ko n'e nganaink'ie nga n'ekokjuahi.

⁵ Tsa kjuach'onk'unna**b'éjñá** chji nga Ntíjaná xi naxu ts'ín, ¿nkú kuixiaán ní ma? ¿A najmi naxu ts'ín Ntíjaná nk'ie nga ts'ín nibájennená kjuakjahanaṭ'ahaq ch'on k'aán? Nk'ie nga b'a tíxian, tíinchja xi nkúhu nku nda. ⁶ ¡Ndaha tsa mí yjehe najmi b'a tjín! Aṭ'ahaq tsa najmi naxu ts'ín Ntíjaná, ¿nkú ts'ín ts'íinkokjuaha xuṭa?

⁷ Tunga tsa ngat'ahaq én tsank'á xi tíinchja, ko tsa b'a ts'ín tís'ejñá chjihi nga b'a tjín ni xi ts'ín Ntíjaná ko sakú sahakjuachánka, ¿á b'a tí'minahní ma nga ngatitsun títs'ian? ⁸ Kaq ma ra b'i k'úihín xinkjá kai: "Ch'on n'eé tuxi nda kamaha asunntei." B'a tíinchja tsu xi tíinchja nchjayaneni nga kui niuxi tíinchja bakuyá*í*. Nda tjín nga s'ejñanehemí nihi xi kanéhexi b'a tíinchja tsuu.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga najmi tjín xi bichú ma naxu nginkun Nt̄ianá t̄u ngat'ahq̄ nga ts'íntjusun kuatéxumoo

⁹ ¿Nkú kuixíaán n̄i ma? ¿A 'yún nda saj jin xi nt̄je judiō t̄jehenni nga xut̄a xi najmi nt̄je judiō t̄jehēn ra? ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! At'ahq̄ ja kuayaá nga xi judiō ko xi najmi judiō nkuhú ngatitsuūn tjíntujín. ¹⁰ Xi nkú ts'ín tjít'a éhēn Nt̄ianá nga b'i titstu:

Najmi tjín xi naxu nginkun Nt̄ianá,
ndaha nku najmi tjín.

¹¹ Najmi tjín xi mankjihin,
najmi tjín xi bangisjai nga skue yáha Nt̄ianá.

¹² Ngayjee kindyjajihin niyoo,
nkuhú nga tsatsuhun animahā.

Najmi tjín xi nda ts'ín, ndaha nku najmi tjín.

¹³ Ngabaya y'ahq̄ r̄a ni xi tsu,
t̄u subahá én tsank'á nchja.

Én xi bitju ts'a b'a joyaha xáhan ye,

¹⁴ kitsehe ts'a én ch'on tsu ko én stinta.

¹⁵ Kitsa b'ema nga ts'ínk'ien anima,

¹⁶ ni xi incha ts'ín ts'ín x'ahān xut̄a ko kjuanima
tsjáha.

¹⁷ Najmi incha be má tjín kjuajyu,

¹⁸ najmi incha tjínjin tak'un

n̄ga Nt̄ianá xi tjíhin nga chānkjún.

¹⁹ Yaá nk'ie nga xut̄a xi tíjñanehe kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise, kjuatéxumoo tinchjakohó xut̄a xu'bo t̄u xi nk'ie nga kuašehe r̄a Nt̄ianá mí nihi xi kits'ín xut̄a najmi ta incha kuinchjaha nga najmi ta kuitjunkihí r̄a yjoho. ²⁰ At'ahq̄ ndaha nku najmi naxu chahq̄ nginkun Nt̄ianá t̄u ngat'ahq̄ tsa

ts'íntjusun ni xi tjít'a kjuatéxumoo. At'ahá tu sa ní kjuatéxumoo b'éjña chjiná nga tjínná ngatitsun.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga tu ngat'ahá nga s'ejihin xutá Jesucristo naxu bichú ma nginkun Ntianá

²¹ Tunga nd'ai ja y'éjña chji Ntianá xi nkú ts'ín naxu ma xutá nginkun. Najmi kjuatéxumoo xi maha b'a ts'ín. Santa níhi ma n'eya nii ajihin xujun kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise ko ni xi y'et'a já profeta. ²² Ngat'ahá ní nga s'ejihin xutá Jesucristo, b'a ts'ín naxu maha nginkun Ntianá. Ko b'a maha ngayjee xi s'ejihin, at'ahá najmi ngabi ts'ín Ntianá. ²³ Tu ngat'ahá nga ngayjee xutá kits'ín ngatitsun, ndaha nku najmi sakuhú kjuachánka xi Ntianá tsjá.

²⁴ Tunga chánkahá kjuandahá Ntianá xi tu títsjháhá nga naxu kama xutá nginkun, at'ahá Jesucristo y'échjíntjai xutá ko kits'ín ndáíhi jéhe. ²⁵ Kui xi Ntianá kits'ín ma nku chje. Tsaténdzjo jníhi tu xi sákúhuná kjuan'endyjat'a nk'ie nga s'ejinná Jesucristo. B'a ts'ín tsakúchjhi Ntianá nga naxu ts'ín. Nistjin nk'ie, tu ngat'ahá nga tsenta najmi kits'innijéhe rā xutá ngatitsun xi kits'ín. ²⁶ Tunga nistjin nd'ai ja tsakúchji nga naxu ts'ín ko nga tu nku naxuhú títs'ín nk'ie nga títsjháhá xutá nga naxu ma nginkun tu ngat'ahá nga s'ejihin Jesucristo.

²⁷ Kui b'a maha, ¿a tjín nkú ts'ín kama nk'a n'esjehená yjoná nginkun Ntianá at'ahá ngat'ahá kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise naxu kama haná nginkun? Najmi kama. S'ejña t'axín ni xu'bo tu ngat'ahá nga s'ejinná Jesucristo. ²⁸ At'ahá mankjinná nga ma naxu xutá nginkun Ntianá tu

ngat'ahä nga s'ejihin Jesucristo, najmi ngat'ahä tsa ts'íntjusun ni xi tjít'a kjuatéxumoo.

²⁹ ¿A tu nkuhú Ntianhä xutä xi ntje judio tjehen rä Ntianá? ¿A najmi kohó Ntianhä xutä naxinantá xingisoo? Johon, b'a tjín. Ntianá tå Ntianhä xutä xi najmi ntje judio tjehen rä. ³⁰ At'ahä nkuhú máha Ntianá xi ts'ín nga naxü ma xutä judio xi kin'ehë ni circuncision at'ahä s'ejihin, ko tå tsjá nga naxü ma xutä xingisoo xi najmi kin'ehë ni circuncision tu ngat'ahä nga s'ejihin. ³¹ Kui nga, ¿a tín'endyjanáá chjíhi kjuatéxumoo tu ngat'ahä nga s'ejinná? ¡Najmi b'a tjín! Tu sa ní b'a ts'ín tí'baihí raá chjí xi tjihin kjuatéxumoo.

4

B'i ts'ín y'éjña chubayahä Pablo nga kits'íncjén ntje chähä xutä judio xi'mi Abraham

¹ Chubanijmíyahanaá ntje cháná Abraham. ¿Mí nihi xi kisakúhü? ² Tsa Ntianá kits'ínkjáihin Abraham nga kui xi naxü tu ngat'ahä ni nda xi kits'ín, kä ma rä nk'a k'uasje yjoho. Tunga najmi kámahá nk'a k'uasje yjoho nginkun Ntianá. ³ ¿Nkú títsu éhen Ntianá ngat'a ts'e ni xu'bo? B'i títsu: “Kis'ejihin Abraham Ntianá ko kui niu xi kits'íncjíhi rä Ntianá nga Abraham xi nku ndä xi naxü.”

⁴ Xi nkúhu xutä xi ts'ínxá, kui xi ch'axkihi ni xi ts'ín ko b'a ts'ín s'echjíhi rä. Najmi tu 'baihí ni xi ts'ínkjáihin. ⁵ Tunga máha xutä xi najmi ma 'yún k'un ni nda xi kits'ín, nga tu sahá s'ejihin Ntianá xi tsjähä xutä ngatitsuun nga naxü ma nginkun,

Nt̄ianá be nga xuto s'ejihiñ kó kui niu xi b'axkihi
Nt̄ianá nga naxu basehe.

6 B'i kitsú David nga: ¡Á b'a nda tjíhin ts'e xuta xi
Nt̄ianá naxu basehe, najmi tū ngat'ahá ni xi kits'ín
tsa kui kjuáha nga naxu n'e ma! **7** B'i ts'ín y'et'a:

¡Á b'a nda tjíhin ts'e xuta
xi kin'endyjat'ahá rā jéhe,
kó kin'endyajnuhu ngatitsuhun!

8 ¡Á b'a nda tjíhin ts'e nda
xi Nt̄ianá najmi b'axkihi rā ngatitsuhun!

9 ¿A tū nkuhú xuta xi kin'ehe ni circuncision
sakúhu kjuanda xi títsu David, a rā kohó xi najmi
kin'ehe ni circuncision? Ja b'a kuixíaán nga Abraham
kis'ejihiñ Nt̄ianá kó nga kui niu xi kin'echjíhi
rā nga naxu kin'e ma. **10** Tunga, ¿nkjé kin'echjíhi
rā Abraham nga kui xi nku nda xi naxu? ¿A nk'ie
nga ja kin'ehe ni circuncision, a rā nk'ie nga najmi
kjehé n'ehe ni circuncision? Nk'ie nga najmi kjee
n'ehe ni circuncision b'a kama.

11 Askahan kin'ehe Abraham ni circuncision.
Kui niu xi kama nku chuba xi kis'et'aha, chuba xi
tsuhu rā nga naxu kama at'ahá kis'ejihiñ Nt̄ianá
nk'ie nga najmi kjee n'ehe ni circuncision. B'a
ts'ín j'ai maha Abraham ná'mihí ngayjee xuta xi
s'ejihiñ Nt̄ianá, ndaha tsa najmi kin'ehe ni cir-
cuncision. Nt̄ianá b'axkihi xuta xu'bó xi nkúhu
xuta xi naxu. **12** Kó tā j'ai ma Abraham ná'mihí
xuta xi kin'ehe ni circuncision, xi najmi tū nkú ni
circuncision kin'ehe rā, kó ní tā s'ejihiñ Nt̄ianá xi
nkú ts'ín kis'ejihiñ ntje cháná Abraham nk'ie nga
najmi kjee n'ehe ni circuncision.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga kits'íntjusun Nt̄ianá ni xi kitsúya titjuhún Abraham

¹³ Nt̄ianá kitsúya titjuhún Abraham nga kui ko ntje xi s'ehe ąskahan ts'íinkjáihín ąsunnteeé nga kama ts'e. Tunga najmi ngat'ahá ní tsa kits'íntjusun Abraham kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise, tsa kui kjuáha nga b'a kik'in titjuhún rä. B'a ní kik'ihín at'ahá kis'ejihín Nt̄ianá kó kui niu xi kich'axkíhi rä nga kui xi naxu. ¹⁴ At'ahá tsa xi tíincha ts'íntjusun kjuatéxumoo, tsa kui xi ts'íinkjáihín ni xi kitsúya titjun Nt̄ianá nga tsjá, kui xi tsuhú rä nga najmi chumi ni chjíhi rä nga s'ejihín xuta Nt̄ianá kó najmi ta chumi ni chjí kama há rä én xi kitsúya titjun Nt̄ianá. ¹⁵ Nk'ie nga biyuné kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise, kjuakjahán Nt̄ianá ts'ín nibánehe xuta. Tunga má najmi tjín kjuatéxumoo, najmi tjín xi nkú ts'ín kuiyúnehe ni xi títsu.

¹⁶ Kui b'a maha, at'ahá ní nga s'ejihín xuta Nt̄ianá, kui kjuáha nga sakúhú rä ni xi kichuba titjun, tu xi ngat'ahá kjuandaha Nt̄ianá sakúhú rä ngayjee ntjehé Abraham ni xi kichuba titjun. Najmi tu nku xi y'ahá rä kjuatéxumoo xi sakúhú niu. Ta sakúhú xi s'ejihín Nt̄ianá xi nkú ts'ín kis'ejihín Abraham Nt̄ianá. Kui xi na'miná ngatenteé ¹⁷ nginkun Nt̄ianá xi nkú ts'ín tjít'a, má nga b'a kitsúhú Nt̄ianá Abraham: "Ji xi kits'in maha na'mihí nkjin xuta naxinantá." Kis'ejihín Abraham Nt̄ianá, kui xi ts'ínk'íentu tık'un xuta k'iēn kó tu ts'ínkjohó ni xi najmi kjee tjín, ąs'ai s'e.

¹⁸ Abraham kikuyá ni xi kik'ihín kó kama na'mihí nkjin ąkjún xuta naxinantá at'ahá kis'ejihín Nt̄ianá, ndaha tsa najmi tjín xi nkú

ts'ín kuitjusuhun niu. Kama xi nkú nga kik'ihin: "B'i ts'ín nkjin kama ntjehi." ¹⁹ Tu nkú kis'ejihin rä Abraham, ndaha tsa kamankjihin nga ja tu xí nibajehén rä yjonintehe qat'ahä ja ma kfëhé rä unchan nú kó tsa ngat'ahä nga ntí Sara xi chjuúhun maha. ²⁰ Najmi jo jan kamahä tsa najmi ta kis'ejihin rä ni xi kitsúya titjuhun Ntjaná nga tsjähä. Tu sahá ndjá tsasinjña sa nga kis'ejihin kó kits'inkie yjoho nga chánka Ntjaná. ²¹ Yénu k'un nga tjihin nga'yún Ntjaná kó nga kámahä ts'íintjusun ni xi kitsúya titjuhun. ²² Kis'ejihin Abraham Ntjaná kó Ntjaná kits'inchjihí rä niu nga Abraham xi nku ndä xi naxu.

²³ Má nga tjít'a nga Ntjaná kits'inchjihí rä nga kis'ejihin Abraham, najmi tu nkuhú ngandaha Abraham kis'et'a niu. ²⁴ Nganda níná kis'et'aha niu. Ta n'echjíná kó ñá xi nkúhu xutä xi naxu qat'ahä s'ejinná Ntjaná xi kits'inkj'áiyahä ngabayoo Ndä Ntjaná Jesu. ²⁵ Kui xi kin'ek'ienntjáíhi ngatitsunná kó kin'ekj'áya ngáha rä ngabayoo tu xi ta kámahaná xutä xi naxu nginkun Ntjaná.

5

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga nd'ai tjinkoná kjuajyu Ntjaná

¹ Kui b'a maha, naxu kamaá nginkun Ntjaná qat'ahä s'ejihinná Ntjaná kó tjinkoná kjuajyu ngat'ahä ni xi kits'ín Ndä Ntjaná Jesucristo. ² At'ahä s'ejinná Ntjaná, kui nga Jesucristo kits'ihin nga tsitjas'enjihinná kjuanda xu'bí. Ndjá tinchajián kjuando. Kui nga tsjo mahaná nk'ie nga tichuyáá kjuachánka xi tsjáná Ntjaná.

³ Ko najmi tu nku ni xu'bi xi tsjo maná. Ta tsjo maná kjua'un xi tibitjajíaán, at'aha yaá nga kjua'uun tsjá nga'yúnná tu xi n'e chukjuahaná ni xi tímat'aán. ⁴ Ko tsa n'e chukjua, kixi bitjuka ni xi tímaná. Ko tsa kixi bitjuka ni xi tímaná, ma chuyáá ni nda xi tsjáná Ntjaná. ⁵ Ko najmi sakuná kjuasuba, ndaha tsa najmi kjee tíyaá ni xi tichuyáá. At'aha Espíritu Santo xi kik'ainá kits'íntsejíhin animaná kjuatjoho Ntjaná.

⁶ Nk'ie najmi kama kin'ek'aniki subaá yjoná, Cristo k'ienntjáhi xuta ngatitsuun nistjin xi kitsú Ntjaná. ⁷ Ni tjín tsa tjín xi kuayántjai nku xuta xi naxu ts'í, tunga kutsa tjihín xi kamaá k'un kuayántjai nku xuta xi 'yún nda. ⁸ Tunga Cristohó k'ienntjáhi nk'ie nga xuta ngatitsun saá. B'a ts'í tsakúchjihi Ntjaná xi nkú ts'í toho ñá.

⁹ Nk'ie nga ja xuta xi naxu kamaá nginkun Ntjaná ngat'aha jní xi tsaténdzjo Cristo, ¿nkú ts'í najmi n'ek'anikihi nistjin nga ts'iín nibájen kjuakjahan Ntjaná? ¹⁰ At'aha nk'ie nga kamaá xuta kontraha Ntjaná, ngat'aha ngabayaha Ntíhi kinchjakon ndaná. ¿Nkú ts'í najmi n'ek'anikihi ngat'aha kjuatík'uhun Ntíhi, ñá xi ja nchjakon ndaná ndai? ¹¹ Ko najmi tu suba ni xu'bi tichuyáá. Ta tsjo maná nga Ntjaná kjuát's'ená, at'aha Nda Ntjaná Jesucristo kits'ínga tibichuk'un ngáha rá Ntjaná.

B'i ts'í tsakúya Pablo nk'ie nga Adan j'aiko ngabayooo tunga Jesucristo kits'ínk'íéntu tík'unná

¹² Ngat'aha ni xi kits'ínga nku nda ngatitsuun jas'en asunntei ko ngatitsuun j'aiko ngabayooo. B'a ts'íngi jindjuhu ngabayooo ajihin ngayjee xuta, at'aha ngayjee xuta kits'ínga ngatitsun. ¹³ Kintehe

ni nga Ntianá kits'ínkjas'ehen Moise kjuatéxumoo kis'e ngatitsun asunntej, tunga najmi ch'axkjhí rā ngatitsun xi ts'ín xutq nk'ie nga najmi kjee tjín kjuatéxumoo. ¹⁴ Yahā nk'ie nga nistjihin Adan santha nistjihin Moise tsatéxuma ngabayoo. Tā k'ien xi najmi kits'íngatitsun xi nkúhu xi kits'ín Adan. Adan, kui y'éjñā chubayaná xi kj'uaí askahan.

¹⁵ Kjuandahā Ntianá najmi b'a joyaha xi nkúhu ngatitsun xi kits'ín Adan. At'ahā ngat'ahā ngatitsuhun nku nda nkjin xutq k'ien, tunga ngat'ahā kjuandahā nku nda, kui xi Jesucristo, nkjin xutq 'yún kisakúhū kjuandahā Ntianá ko ni xi tu kit-sjahá rā. ¹⁶ Ko ni xi tu kitsjahá Ntianá najmi b'a joyaha xi nkúhu ni xi y'aha rā ngatitsuhun Adan. Ngat'ahā nku ngatitsun xi kits'ín Adan, Ntianá kits'ínnijéhē ko b'a ts'ín jé y'ejñajihin. Tunga askahán ni nga kis'e nkjún ngatitsun, tu kitsjahá Ntianá nga naxu kama xutq nginkun. ¹⁷ Ngat'ahā ngatitsun xi kits'ín nku nda tsatéxuma ngabayoo, tunga ngat'ahā ní nku nda, kui xi Jesucristo, incha k'úentu tik'un ko kuatéxuma xutq xi ts'iinkjáihin kjuanda chánkahā Ntianá ko k'uaihi nga naxu kama nginkun.

¹⁸ Kui b'a maha, xi nkú ts'ín tu ngat'ahā nku ngatitsun xi kits'ín nku nda jé y'entujíhin ngayjee xutq, b'a tā ts'ín tu ngat'ahā nku ni nda xi kits'ín nku nda naxu bichú ma ngayjee xutq nginkun Ntianá ko k'úentu tik'un. ¹⁹ Xi nkú kama nga najmi kint'é'en nku nda ko kui nga nkjin xutq tsichu maha xutq ngatitsun, b'a tā kama nga kint'é'en nku nda ko kui nga nkjin xutq naxu kuichú maha nginkun Ntianá.

20 Ko tə j'ai s'ejña kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise tū xi sáha ngatitsuun, tūnga nk'ie nga ja kisá ngatitsuun, 'yún kisá sa kjuandahä Ntjaná. **21** At'ahä xi nkú ts'ín kis'ehé nga'yún ngatitsuun ko j'aiko kjuabayoo, b'a tə ts'ín tjihin nga'yún kjuandahä Ntjaná, kui xi ts'ín nga naxu mahaná nginkun ko ts'ínk'íentu tík'un sínná ngat'ahä ni xi kits'ín Ndä Ntjaná Jesucristo.

6

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga ja tsayahaá ngatitsuun ko nga tintsubaá tík'unkaqá Cristo

1 Kui b'a maha, ¿nkú kuixíhinná? ¿A tū nku n'enahá ngatitsun tū xi 'yún s'ejña chji saha kjuandahä Ntjaná? **2** ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! Ja tsayahaá ngatitsuun. ¿Nkú ts'ín kuintsuba**j**in sahaná ngatitsuun? **3** ¿A najmi yanú ni xu'bí? Ngatenteé xi kisaténtájíán Jesucristo nkuhú ja makáá ko nkuhú ja tsichu majihíín ngabayaha. **4** Nk'ie nga kisaténtájíán Cristo, b'a ts'ín tsayakohoná ko kis'eyanjikaá, tū xi kuintsubaá tík'un tsetse ngáhaná xi nkú ts'ín Ntia Ná'miná kits'ínk'áiyahä Cristo ngabayoo nk'ie nga tsakúchji kjuachánkahä.

5 At'ahä tsa nkuhú tsichu makáá Cristo nk'ie nga k'ien, b'a ts'ín tə nkuhú kuichú makáá nga kj'uaíya ngáhaná xi nkú ts'ín j'áiya ngáha rā ngabayoo. **6** Yaá nk'ie nga kisut'a kruukáá Cristo. Najmi b'a tə ts'ín tintsubahaná xi nkúhu nk'ie. Ja tsatsun yjonintená xi tíjñajihin ngatitsun tū xi najmi tə kuinú'yá'ehen rā ngatitsuun. **7** At'ahä xi 'me, najmi tə tjín xi nkú ts'ihiñ rā ngatitsuun.

⁸ Tsa ja tsayakaá Cristo, t̄ s'ejinná nga t̄ kuintsuba tík'unkqá. ⁹ Yaá nga Cristo j'áya ngáha r̄a ngabayoo k̄o najmi t̄ kuayá saha. Najmi t̄ tjihin r̄a nga'yún ngabayoo tsa nkú ts'íin saha. ¹⁰ At'ahá nk'ie nga k'ien Cristo, nkuhú niyá k'iehen t̄ xi kikjexihin r̄a nga'yún xi tjihin ngatitsuun. Ngat'a ts'e nga tíjña tík'un, tíjña tík'un xi nkú ts'íin mjehé Nt̄ianá. ¹¹ K̄o máha jun, b'a t̄ ts'íin n'enkjíntak'un nga ja tsayoho ngatitsuun k̄o tintsuba tík'un xi nkú ts'íin mjehé Nt̄ianá, nga nkuhú makoo Jesucristo.

¹² Kui b'a maha, najmi t̄ 'baintehé r̄uu ngatitsuun tsa kui xi kuatéxumahá yjonintenuu xi mahá 'me, tsa kuinú'yá'óhoon nga n'oo ni xi mjehé yjonintenuu. ¹³ Najmi t̄ ngatitsuun 'boho yjonintenuu, tsa ni xi najmi nda n'oo. Tu sa ní Nt̄ianá tjohon yjonuu, jun xi ja tsayo k̄o j'áya ngáhanuu ngabayoo. Tjohon yjonintenuu Nt̄ianá nk'ie nga n'oo ni xi naxu n'e. ¹⁴ Najmi t̄ kuatéxumahanúu ngatitsuun, at'ahá najmi t̄ kjuatéxumoo tíjñanehenuu. Kjuandahá ní Nt̄ianá tintsubankiu nd'ai.

B'i ts'íin tsakúa Pablo nk'ie nga najmi t̄ batéxumahaná ngatitsuun

¹⁵ Ei ni ma, ¿a n'eé ngatitsun, tsa najmi t̄ kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise tíjñanehená, at'ahá kjuandahá Nt̄ianá tintsubankia? ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! ¹⁶ ¿A najmi yanú, tsa tjín xi n'ekjas'ohoón yjonuu nga kuinú'yá'óhoon xi nkúhu xut̄a musuhu, jun xi bichúmo xut̄a musuhu xi tínu'yá'óhoon? Tsa xut̄a musuhu ngatitsuun kamo, kuayó. Tunga tsa kuinú'yá'óhoon Nt̄ianá, naxu kamo nginkun. ¹⁷ Jun xi kamo xut̄a

musuhu ngatitsuun njistjin nk'ie, tunga nd'ai máb'achjíhi ra Ntianá nga tu sahá ngayjehe animanuu tínu'yá'óhoon én xi tsinchiyó, én xi kin'ekjas'ennuu. ¹⁸ Ja kamandoóho ngatitsuun kó tsichumo xutá musuhu ni xi naxu tjín.

¹⁹ Tib'ejñá chubayañuu ni xu'bí nga tinchjakonuu at'ahá 'ni mankjinná nii. Nistjin nk'ie, ni xi chuntí nginkun Ntianá kó kjuach'onk'uun kin'ekjas'ohoon yjonintenuu tu xi ch'on kin'ehenu. Xutá musuhu niú kamo, tunga nd'ai n'ekjas'on yjonintenuu nga kamo xutá musuhu ni xi naxu tjín tu xi xutá xi ts'ë Ntianá kámahanu.

²⁰ Nk'ie nga kamo xutá musuhu ngatitsuun, kjin tintsuboho ni xi naxu tjín. ²¹ ¿Mí nihi xi kisakúnuu nga kin'o ni xi kin'o nk'ie, ni xi tu subahá manuu nd'ai? Ngabaya y'ahá ra ni xi kin'o. ²² Tunga nd'ai ja kamandoóho ngatitsuun kó yjankihuu Ntianá. Tísakúnuu kjuaje xi tsjánuu Ntianá tu xi kuintsuba tít'un síhinnu. ²³ At'ahá ngabayoo, kui xi chjíhi ngatitsuun, tunga Ntianá tu tsjáhá nga k'uéntu tít'un sín xutá xi nkuhú makó Ndá Ntianá Jesucristo.

7

B'i ts'ín y'éjñá chubaya Pablo nga ja tsayahqá kjuatéxumoo

¹ Jun já nts'e, tinchjakonuu jun xi yo kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise. ¿A najmi yanú nk'ie nga tjíntu tít'un sa xutá y'ahá kjuatéxumoo? ² Xi nkúhu nku tachjuún xi tijñahá x'in, tjít'a kjuatéxumoo nga najmi tjíhin nga k'uéjñá x'ihin. Tunga tsa kua yá x'ihin, kama ndái ngáhá ra yjoho kjuatéxumaha

kjuabixoon. ³ Kui nga tsa kj'aí nda k'úéjñakohó nk'ie nga tíjña sa x'ihiñ, tibangane kjuabixaháñ. Tunga tsa kuaýá x'ihiñ, kama ndaí ngáhá rä yjohó ni xi tjít'a kjuatéxumoo. Najmi tibangane kjuabixoon tsa kj'aí nda k'úéjñakó ngáha.

⁴ B'a ta kamanuu, já nts'enä. Xi ja k'ien najmi ta y'ahá rä kjuatéxumoo, ko jun ja tsayakoo Cristo nk'ie nga k'ien tu xi kj'aí xi kama ts'e ngáhanuu. Xi j'áya ngáhá rä ngabayoo, kui xi ts'enuu nd'ai. B'a ts'ín kama n'ehená ni xi ts'e Ntianá. ⁵ Nk'ie nga kich'a saá asuntee, ngatitsuun kits'inxájin yjonintená. Ngatitsuun kits'inchjén kjuatéxumoo nga kin'e mjeeé ni xi najmi nda, ko kin'eé ni xi tjehéñ rä ngabaya. ⁶ Tunga nd'ai ja najmi ta kjuatéxumoo tíjñanehená, at'aha ja tsayahaá kjuatéxuma xi kik'iet'a'yúnná nistjin nk'ie. Kui nga tñ'ehená ni xi mjehe Ntianá nd'ai xi nkú ts'ín tibakú niyá tsetsená Espirituhú Ntianá, najmi xi nkú ts'ín tsakú niyáná xujun xi kis'et'a nistjin nk'ie.

B'i ts'ín tsakúya Pablo xá xi tjihin kjuatéxumaha Ntianá

⁷ Ei ni ma, ¿nkú kuixíaán? ¿A kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise y'a ngatitsun? ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! Tunga tsa najmi kis'ejña kjuatéxumoo, najmi kikie rä ni xi 'mihí ngatitsun. Najmi be tsa najmi nda tjín nk'ie nga ni xi tjihin xuta kjuasihin tsa najmi b'i títsu kjuatéxumoo: "Najmi tu fasihin ni xi tjihin xuta." ⁸ Tunga ngatitsuhún kits'inchjén ni xi tjít'a kjuatéxumoo ko b'a ts'ín kinchjahana nga jasihin nkjin tíkjá ni xi najmi an ts'an. At'aha tsa najmi tjín kjuatéxuma, najmi tjihin nga'yún ngatitsuun.

⁹ Xi nkúhu an. Nk'ie nga najmi kj  e s'ej  nanena kju  at  xuma xi kin'ekjas'eh  n Moise, ts  tej  na t  k'an. Tung  a nk'ie nga kamankjinna ni xi tj  t'a kju  at  xumoo, kisak  u nga'y  h  n ngatitsu  n,   s'ai tsaya. ¹⁰ Kikie nga kju  at  xuma xi tj  hin nga ts'  ink'  ej  n  a t  k'unna, kui xi tu sah  a kits'  nkjina ngabayoo. ¹¹ At'ah   ngatitsu  n kits'  nchj  n ni xi tj  t'a kju  at  xumoo tu xi ts'an  ch  h  ana. B'   ts'  n kits'  nk'ienkohona ni xi tj  t'a kju  at  xumoo.

¹² Jeh   kju  at  xumoo, k   ni xi tj  t'a kju  at  xumoo je k   nax  u t  nchj  a k   nda. ¹³ Tung  a,   a ni xi ndoo xi kitsj  na ngabaya? !Najmi! !Ndaha tsa m  i yjehe! Ngatitsu  n n  i kits'  nchj  n ni xi ndoo nga kitsj  na ngabaya tu xi chaha nga kui xi ngatitsun. Ni xi tj  t'a kju  at  xumoo tsak  chji nga tu x   'y  h  n ch'onk'un ngatitsu  n.

B'   ts'  n tsak  uya Pablo ni xi ts'  h  in ngatitsu  n

¹⁴ Ya   nga kju  at  xumoo ajih  n Espiritu  hu Nt  ian   tsitjuhu, tung  a an   sunntee y'ahana. Ja ts'atsena ngatitsu  n k   an kama nd   musu  hu. ¹⁵ Najmi mankjinna ni xi ts'ian. At'ah   najmi ni xi mjena ts'ian. Tu sa n   ni xi najmi sas  nna, kui nih   xi ts'ian. ¹⁶ Tung  a tsa ts'ian ni xi najmi mjena ts'ian, ni xi t  ts'ian t  ts'ink  kohona yjon  a nga nda kju  at  xumoo. ¹⁷ Kui nga najmi ta an xi b'   ts'ihinna nga b'   ts'ian. Ngatitsun xi t  j  najin n  na xi b'   ts'  n.

¹⁸ Be nga xi nk   ts'  n y'ahana   sunntee, ndaha nku ni xi nda najmi t  j  najinna. At'ah   ndaha tsa mjena ts'ian ni xi nda, tung  a najmi ch  ukju  h  ana b'   ts'ian. ¹⁹ Najmi ts'ian ni xi nda xi mjena ts'ian, tu sa n   ni ch'onk'un xi najmi mjena ts'ian. ²⁰ Tsa

ts'ian ni xi najmi mjena ts'ian, najmi t̄aq an xi b'a títs'ihiñna. Ngatitsun xi tíjñajin nína xi b'a títs'iñun.

²¹ Mankjinna ni xu'bi. Nk'ie nga mjena ts'ian ni xi nda, tu ni ch'onk'un xi tíjñajihínna bitjuchji. ²² Tsjo maha anímañä kjuatéxumahä Nt̄ianá, ²³ t̄unga mankjihínna nga kj'aí kjuatéxuma títs'ínxájin yjonintenä, kui xi kjuatéxumahä ngatitsuun. Kui xi kjánko kjuatéxuma xi tsjániyáha kjuankjintak'unna. F'akj'ániyéna kó ts'ín mana nda nubayáha.

²⁴ ¡Níma rú ts'ihiñna! ¿Yá xi kuaśinkona tu xi káma ndaihí ra yjoninte xu'bi xi títsjána ngabaya? ²⁵ ¡Tsajha máb'achjíhí Nt̄ianá! Ndä Nt̄ianá Jesucristo kits'ín ndaína. Títs'inchjén kjuankjintak'unna nga tínt'e'éhen kjuatéxumahä Nt̄ianá, t̄unga xi nkúhu nku ndä, kjuatéxumahä ngatitsuun tínt'e'éhen.

8

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga Espirituñu Nt̄ianá ts'ínk'íéntu tík'unna

¹ Kui b'a maha, najmi t̄aq chumi nihi t̄aq n'enijéhe ra xuta xi nkuhú mako Cristo Jesu, ² at'ahä Espirituñu Nt̄ianá ts'ínk'íéntu tík'unkoná Cristo Jesu kó tsjáná nku kjuatéxuma xi ts'ín ndaína kjuatéxumahä ngatitsuun kó ngabayoo.

³ Ni xi najmi kamaha kits'ín kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise at'ahä asunntee y'ahä ra xuta kó najmi kámahä ts'íintjusun ni xi tjít'a, kui nihi xi kits'ín Nt̄ianá nga kits'ín nibá Ntíhi. Ntíu kik'a yjoninte xi nkúhu yjoninte ngatitsuhun xuta tu xi y'échjíntjaihi ngatitsuun. B'a ts'ín

kik'ojeññikihi Ntjaná ngatitsun xi tíñajihin xuta. ⁴ B'a kits'ín Ntjaná tu xi kuitjusuhun ajinná ni nda xi banki kjuatéxumoo, ñá xi najmi tā tintsúbahanaá xi nkú ts'ín mjehé yjonintená. Tintsúba nínáá xi nkú ts'ín mjehé Espirituhu Ntjaná.

⁵ At'ahá xi əsunntee y'ahá rä nga tjíntu, kui xi ni xi ts'e əsunntee ts'ínnkjink'un, tunga xi Espirituhu Ntjaná y'ahá rä nga tjíntu, kui xi ni xi ts'e Espiritu ts'ínnkjink'un. ⁶ Xi ni xi ts'e əsunntee ts'ínnkjink'un, kui xi kujayá, tunga xi ni xi ts'e Espirituhu Ntjaná ts'ínnkjink'un, kui xi k'úentu tík'un ko s'ehe kjuajyu. ⁷ At'ahá xi ni xi ts'e əsunntee ts'ínnkjink'un, kui xi unkie Ntjaná. Najmi tjíntunkí kjuatéxumahá Ntjaná ko najmi mahá tsa b'a jncha ts'íin. ⁸ Xi əsunntee y'ahá rä nga tjíntu, kui xi najmi mahá ts'ín ni xi tsjohó Ntjaná.

⁹ Tunga máha jun, ja najmi tā əsunntee y'ahauu nga tintsúbo. Espirituhu ní Ntjaná y'anuu nga tintsúbo tsa kjuaxi nga kui xi tíñajinnuu. Xi najmi tíñajihin Espirituhu Jesucristo, kui xi najmi Jesucristo ts'ehe.

¹⁰ Tunga tsa Cristo tíñajinnuu, tsuhu rä nga Espirituhu títs'ínk'íentu tík'unnu ko ja naxu tsichumo nginkun Ntjaná, ndaha tsa ngatitsuun ja kits'ínk'ien yjonintenuu. ¹¹ Tsa Espirituhu xi kits'ínk'áiyahá Jesu ngabayoo tíñajinnuu, tā kuihi xi kits'ínk'áiyahá Jesu tā ts'íínk'íentu tík'un yjonintenuu xi mahá 'me. B'a ts'íínk'onuu Espirituhu Ntjaná xi tíñajinnuu.

¹² Kui b'a maha, já nts'e, ja najmi tā tjíhin tsa kuintsúbaá xi nkúhu xuta xi ts'ín ni xi mjehé yjonintee. ¹³ At'ahá tsa kuintsúbo xi nkúhu xuta xi

ts'ín ni xi mjehé yjonintee, kuayó. Tunga tsa Espirituhu Ntjaná n'ek'ienkohonu ni xi mjehé yjonintenuu, kuintsuba tik'un.

¹⁴ Ngayjee xi Espirituhu Ntjaná bakú niyáha, kui xi ntíhi Ntjaná. ¹⁵ At'aha Espiritu xi kin'ekjóhoon najmi kits'ín manuu xutá musuhu kjuabinkjuun. Kits'ín ma nínuu Ntíhi Ntjaná ko ts'ín nga: “Na'mi ichí”, k'úihijín Ntjaná. ¹⁶ Kui Espirituhu Ntjaná nkuhú makó animaná nga tsuya kixi nga ñá xi ntíhi Ntjaná. ¹⁷ Tsa ñá xi ntíhi Ntjaná, ta sakúná ni xi ts'e. Jesucristo n'ekjáinkoóho ni xi ts'e Ntjaná. Tsa nd'ai tíbitajáán kjuanima xi j'ajin, ta sakúná kjuachánkahá.

*B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga tichuyáha nistjin
nga Ntjaná ts'iín ma kikjinná ntíhi*

¹⁸ B'a mana nga najmi chumi nihi kjuá'un xi tibéná nistjin nd'ai tsa ch'achubakohoná kjuachánkahá Ntjaná xi kama chjiná askahan.

¹⁹ Ngayjee ni xi kits'ínnda Ntjaná tíñcha kuyá ko 'yún mjehé nga s'ejña chji yá xutaha xi ntíhi Ntjaná. ²⁰ At'aha ni xi kamandoo najmi ta tjihin ra nga'yún xi kis'ehé nga tjuhun. Najmi kui kama mjehé nga b'a kamat'ain. Ntja níná b'a ts'ín y'enda nga b'a kamat'ain. Tunga ta tíkuyahá ra ²¹ ni xi kamandoo nistjin nga najmi ta kuatsúhun. Tíkuyáha nk'ie nga kama ndaíhi ch'á xi y'anji, nistjin nk'ie nga b'a ts'ín kama ndaíhi xi nkú tsjo ts'ín kama ndaíhi ntíhi Ntjaná.

²² Yaá nga santaha nd'ai un tibehé ngayjee ni xi kits'ínnda Ntjaná, xi nkúhu nku tachjuún xi tsihin ntí. ²³ Ko najmi tu nku kui xi un tibehé. Ta un tibéná ko ñá. At'aha ja tíñajinná Espirituhu Ntjaná.

Ja kik'ai titjunná ajihin ngayjee ni xi n'ekjáihíín askahan. Nkjún tibehé animaná nga tichuyáhaá nistjin nga ts'iín ma kikjinná Ntianá ntíhi, nistjin nga n'ek'aniki yjonintená.

²⁴ At'ahá ja kin'ek'ankiná ko tichuyáhaá ni xi sakúná, tunga tsa ja kisuya ntsaqá ni xi tichuyáhaá, najmi ta tichuyá saha raá ni xu'bó. ¿At'ahá yá xi kuyáha ni xi ja tijñaha? ²⁵ Tunga tsa tichuyáhaá ni xi najmi kjee yaá, tjíhin nga chuyáhaá santa nkúhu nga n'ekjáihíín.

²⁶ Ta basinkoná Espirituhu Ntianá, at'ahá najmi ndjá tijntuyáná. Najmi yaá ni xi kuincháá, tunga Espirituhu ní Ntianá bankintjáiná. Nk'ie nga nchjantjai un'unna Espiritu nginkun Ntianá, najmi tjín én xi kuixínyahaná xi nkú tsu. ²⁷ Ntianá xi be animahá xuta, kui xi be mí xi mjehé ts'iín Espiritu. At'ahá xi nkú ts'ín mjehé Ntianá, b'a ts'ín banki Espiritu nga nchjantjai xuta xi Ntianá kikjáts'e.

B'i ts'ín tsakúya Pablo xi nkú ts'ín tjoná Ntianá

²⁸ Yaá nga ngayjee ni xi mat'ain xuta xi incha ts'íntjo Ntianá, Ntianá ts'inchjén niu ngandahá xuta xu'bó. Ntianahá j'ajihin xuta xu'bó at'ahá b'a ts'ín kama mjehé. ²⁹ At'ahá xuta xi kikie titjun Ntianá, ta yénda titjun nga b'a ts'ín s'eyahá xi nkúhu Ntíhi, tu xi kui Ntíu kámaha Ntí tjun ajihin já nts'e xi nkjin maha. ³⁰ Ko xi yénda titjun Ntianá, ta j'ajin. Ko xi j'ajin, ta kits'ín nga tsichu ma naxu nginkun. Ko xi kits'ín nga tsichu ma naxu nginkun, ta kitsjáha kjuachánka.

³¹ Kui b'a maha, ¿nkú kuixín sahaná? Tsa Ntianá makoná, ¿yá xi ngjuai kontraná? ³² Kui xi ja yéjña

nga tu nkú tsjáhá Ntíhi. Kits'ínkjas'en Ntíhi nga kin'ek'ien ngandaná. Kui nga tsa kitsjáná Ntíhi, nkú ts'ín najmi ta tsjáhaná ngayjee ni xi tjín?

³³ ¿Yá xi kamaha ts'íink'anji jé xuta xi Ntianá j'ájin? Ntianá kits'ín nga naxu xuta xi ts'e. ³⁴ ¿Yá xi b'a kuitsu nga ngatitsun y'a? Cristo Jesu k'ien ko j'áya ngáha ra ngabayoo ko tijñat'aha Ntianá nd'ai nga tibankintjáiná. ³⁵ Tjoho ñá Cristo. ¿Yá xi kamaha kjé'aná kjuatjoho? ¿A kjuanima? ¿A kjuaboo? ¿A kjuacunchoo? ¿A kjintío? ¿A tu ngat'aha nga x'aán? ¿A ni ch'onk'un xi mat'aán? ¿A ra ngahá n'ek'ienná? ³⁶ B'a ma xi nkú ts'ín tjít'a éhen Ntianá:

Ngat'a ts'i tehente tintsubajiin ngabayoo.

Xi nkúhu chutsanka xi n'ek'ien, b'a ts'ín basenj jóo.

³⁷ Tunga ajihin ngatentee ni xu'bi xi kits'íntjoná ta ts'ín nga tu sahá 'yún n'e ngana saá. ³⁸ At'aha behe k'an nga najmi tjín xi kamaha kjé'aná kjuatjoho Ntianá, ndaha tsa kuayáá ko ndaha tsa kuintuba tík'aán, ta ndaha ntítsjee ko xi batéxuma ko xi tjihin nga'yún, ta ndaha ni xi tíma nd'ai ko xi kama askahan, ³⁹ ta ndaha ni xi nk'a ko xi nanka, ta ndaha nku ni xi kits'ínnda Ntianá. Najmi tjín xi kamaha kjé'aná kjuatjoho Ntianá, kjuatjo xi tsakúchjiná nga kitsjáná Nda Ntianá Cristo Jesu.

9

B'i ts'ín tsakúya Pablo xi nkú ts'ín Ntianá j'ájin xuta xi ntjejudio tjehen ra

¹ Cristo be nga kjuaxi ni xi tíxian. Najmi tib'anacha. Ko Espíritu Santo b'a títsuna nga b'a tjín ni xi títs'inkjihin k'an. ² Tjín babana ko ixí tíneyahá

tíma an̄imāna. ³ Tsa k̄ama kai, mjena tsa santaha an k̄ama nku xi najmi nda nginkun Nt̄ianá k̄o tsa kjin kúátejñah̄ Jesucristo, tsa tu ahá ni b'a ts'ín k̄ama kúásink̄a já nts'é, kui xi nt̄jená. ⁴ Xi nt̄je Israel tjehēn r̄a. Nt̄ianá kits'ín ma ntíhi. Y'ejñajih̄in k̄o tsakúchjihi k̄juachánkah̄. Ni y'éndako nt̄je cháh̄a k̄o kitsjáh̄a k̄juatéxumah̄. Tsakúchjihi xi nkú ts'ín tjíhin nga ts'iíntsjoh̄o k̄o kitsúya titjuh̄un ni xi tsjáh̄a. ⁵ Nkuhú nt̄je chá xi j'ájin Nt̄ianá, yo nibaha r̄a xut̄a Israel k̄o ajih̄in xut̄o tsitjujin xi kits'ín niba Nt̄ianá nk'ie nga kik'a yjoninte xi nkúhu xut̄a. Kui xi Nt̄ia xi batéxumah̄ ngayjee ni xi tjín. Kan'etsjo tehentehe tu nkjéhé ni. B'a katuma.

⁶ Tunga najmi j'a tiyahá éhen Nt̄ianá. At'aha najmi ngatentee xut̄a xi y'aha ra nt̄jehe Israel, tsa kui xi xut̄a Israel kikjin. ⁷ Ko najmi ngatentee xi y'ah̄a r̄a nt̄jehe Abraham, tsa kui xi ntí kikjih̄in Abraham. At'aha Nt̄ianá b'a kitsuh̄u Abraham: "Nt̄je xi s'ehi Isaac nibaha r̄a." ⁸ Kui xi tsuh̄u r̄a nga najmi ntí xi kis'ehe Abraham xi nkú ts'ín s'ená ntí, tsa kui xi ntíhi Nt̄ianá. Ntí xi kis'e níhi xi nkú ts'ín kitsúya titjuh̄un Nt̄ianá, kui xi kits'íncjhíhi nga kui xi nt̄jehe Abraham. ⁹ At'aha kui én xu'b̄i xi kitsúya titjuh̄un Nt̄ianá Abraham: "Núni xi nkú ma njstjin xu'b̄i kuakuchjhíhi nga'yúnna. Nku ntíx'in s'ejñaha Sara."

¹⁰ Ko najmi tu nku ni xu'b̄i kama. B'a ta kamat'ain Rebeca nk'ie nga y'a ntí'yun. Kui xi kama chjuuh̄un Isaac xi ta nt̄je cháh̄a xut̄a Israel. ¹¹ Nt̄ianá kinchjáko titjuh̄un Rebeca nga kinchjanijmíyaha ntíhi nk'ie nga najmi kjee tsin k̄o najmi kjee ts'ín ni xi nda k̄o a r̄a ni xi ch'onk'un, tu xi kuitjusuhun ni xi y'énda titjuh̄un Nt̄ianá nga j'ájin

ntí xi kama mjehé. At'aha Ntianá f'ájin xuta xi mjehé, najmi f'ájin tū ngat'ahá ni nda xi ts'ín xuta. ¹² Kui nga b'a kitsuhu rā Rebeca: “Ntí xi tjun tsíun, musuhu ntí xi tsjénkiu kama.” ¹³ Xi nkú ts'ín tjít'a éhen Ntianá nga b'i títsu: “Tjo kits'ian Jacob kó kits'in unkie Esau.”

¹⁴ Kui b'a maha, ¿nkú kuixíhinná? ¿A ts'ín Ntianá ni xi najmi naxu tjín? ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! ¹⁵ At'aha b'a kitsuhu Moise: “Kama nimana xi mjena nga kama nimana, kó kuase nimahá xi mjena nga kuase nimahá.” ¹⁶ Kui b'a maha, najmi ngat'ahá tsa ni xi mjená kó tsa ni nda xi tñ'eé, tsa kui kjuaha nga nda ts'ínkohoná Ntianá. Nda ní ts'ínkóná qat'ahá ma nimahá ñá. ¹⁷ At'aha b'i ts'ín tjít'a má nga b'a kitsú Ntianá nga kinchjakó nda faraon: “Kitsja xáha tū xi kuakuchjihina nga'yúnna kó tū xi chahana nga ngúsuhun asuntee.” ¹⁸ Kui b'a maha, Ntianá ma nimahá rā xi mjehé nga kama nimahá kó ts'ín ndjá animahá xi mjehé nga ts'iín ndjá animahá.

B'i ts'ín tsakúya Pablo xi nkú ts'ín Ntianá bakúchji kjuakjahan kó kjuatsentaha

¹⁹ Kutsa b'ahá kuixínní: “¿Mí nihi xi ts'ínnijéhená Ntianá yo ni ma? At'aha, ¿yá xi ma fi kontrahá ni xi mjehé Ntianá?”

²⁰ ¿Yáhá ni ji nda, tsa kuinchíhi kuenta Ntianá? Nku ndjií najmi ma: “¿Á b'a n'e kin'endahaní?”, tsa kuitsuhu xi kits'ínndahá. ²¹ ¿A najmi tjihín rā kixi nda xi ts'ínnda ndjiíu nga ts'íinko nintee xi nkú ts'ín mjehé? Tā kuihi nintee kama ts'ínnndakó nku ndjií xi sasijña tsjo kó nku xi n'echjén tehente.

22 Nt̄ianá mjehé nga k̄uakúchji k̄juakjahān k̄o nga k'uéjña chji nga'yúhun. Tunga títs'ín chukjuahā k̄o títs'íntsentako x̄ut̄a xi n̄ibajennehe k̄juakjahān, kui xi xá n'ekjehe. **23** B'a títs'ín Nt̄ianá t̄u xi chahā r̄a xi nkú ts'ín chánka k̄juachánka xi tjínkohó x̄ut̄a xi tíma n̄imahā, x̄ut̄a xi ja y'énda titjun nga tsjáhā k̄juachánkahā.

24 Ná x̄ut̄a xu'bō. Nt̄ianá j'ájinná najmi t̄u nkú ajihin x̄ut̄a xi nt̄je judio t̄jehēn r̄a, t̄u sa ní k̄o t̄a ajihin xi najmi nt̄je judio t̄jehēn r̄a. **25** B'a kama xi nkú ts'ín y'ét'a éhen Nt̄ianá nd̄a profeta Oseá nga b'i títsu:

X̄ut̄a xi najmi x̄ut̄anā, kui xi ts'in ma x̄ut̄anā.
Ko xi najmi kits'intjá, kui xi ts'intjá.

26 Ko xi má nga b'a kik'ihin x̄ut̄a:

"Jun xi najmi x̄ut̄anā mahanu",
b'a k'úíin nga kui xi ntíhi Nt̄ianá xi tíjña t̄ík'uún.

27 Ko b'a t̄a kitsú nd̄a profeta Isaiá nga kinchjanijmíyaha x̄ut̄a Israel: "Ndaha tsa b'a ts'ín nkjin maha x̄ut̄a Israel xi nkú joyaha tsumí xi tjíndai ntáchak'uún, tunga t̄u chubahá xi n'ek'anki.

28 At'ahā ja ts'íntjusun xatí Nt̄ianá ni xi kitsú nga kama nga ngúsuhun asuntee." **29** Xi nkú nga t̄a kitsú titjun Isaiá nk'ie nga b'i kitsú:
Tsa najmi y'éjña saná nt̄je Nt̄ianá xi tjíhīn nga'yún, ja r̄a b'a t̄a kamat'aán tsakai xi nkúhu x̄ut̄a Sodoma k̄o tsichu ma r̄á tsakai xi nkúhu x̄ut̄a Gomorra.

B'i ts'ín tsakuya Pablo yá xi naxu bichú ma nginkun Nt̄ianá

30 Kui b'a maha, ¿nkú kuixíhinná? X̄ut̄a xi najmi nt̄je judio t̄jehēn r̄a, xi najmi tsangisjai nga naxu k'úéntu nginkun Nt̄ianá, kui xi naxu tsichu

ma nginkun Ntjaná. Kis'ejihin Ntjaná, kui nga naxu tsichu maha. ³¹ Tunga máha xuta xi ntje judio tjeħen ra, incha tsangisjáí nga ts'iintjusun kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise, tu xi b'a ts'ín naxu k'úentuhu nginkun Ntjaná, tunga najmi tsichukjuahá ra.

³² ¿Á b'a kamaha? At'ahá najmi tsangisjáí nga naxu k'úentu nginkun Ntjaná xi nkúhu xuta xi s'ejihin Ntjaná. Tu sa ní incha kama mjehé nga ts'iintjusun ni xi tjít'a kjuatéxumoq tu xi b'a ts'ín naxu kuichú maha kai. Incha kisaténki ndjio xi saténki xuta. ³³ B'a kama xi nkú ts'ín tjít'a:

An k'uejñá nanki Sion nku ndjio xi saténki xuta, nku naxi xi ts'iinxuntuhu.

Tunga xi s'ejihin xi ts'in nibá, kui xi najmi sákúhu kjuasuba.

10

¹ Jun já nts'e, nk'ie nga nchjaká Ntjaná, bankintjá xuta Israel, at'ahá mjena nga n'ek'anki. ² At'ahá kama xínya nga kui xi 'yún tíñcha bangisjai ni xi ts'e Ntjaná, tunga najmi incha mankjhín ra xi nkú ts'ín tjíhin nga incha ts'iín. ³ Najmi kamankjhín nga Ntjaná tu tsjáhá ra xuta xi s'ejihin nga naxu kama. Tu sa ní kuenta ts'e suba incha tsangisjai xi nkú ts'ín naxu kuichú ma nginkun Ntjaná. Najmi kits'ín nímakjuá yjoho tsa ts'iinkjáihín nga Ntjaná tu tsjáhá ra xuta nga naxu kama nginkun. ⁴ At'ahá tsichutjusun kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise nk'ie nga j'ai Cristo, tu xi naxu kuichú maha nginkun Ntjaná ngayjee xi s'ejihin.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga ngayjee xuta xi s'ejihin Ntjaná naxu bichú ma nginkun Ntjaná

⁵ B'i ts'ín y'ét'a Moise xi nkú ts'ín naxu bichú maha xuta xi ts'íntjusun kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise. B'i kitsú: "Xi ts'íntjusun ni xi tjít'a kjuatéxumooq, ngat'ahá kjuatéxumooq sákúhú rā nga k'úéjña tík'un." ⁶ Tunga b'ihí ts'ín y'ét'a ngá xi nkú ts'ín naxu bichú maha xuta xi s'ejihin Ntjaná: "Najmi tu b'i ts'ín n'enkjíntak'uin: ¿Yá xi ngjuainji ndjiojmi ján?" Tsuhú rā éin tsa n'e nibájen xi ts'íin niba Ntjaná ngajoho. ⁷ Ko b'i tā kitsú ya: "Ko najmi tu b'i ts'ín n'enkjíntak'uin: ¿Yá xi ngjuai kinte t'anankiu?" Tsuhú rā éin tsa chjúsíntjen xi ts'íin niba Ntjaná ngajoho ajihin xuta k'ien. ⁸ B'i kitsú Moise: "Tíjnat'a tiñahi éhen Ntjaná, tsu'bai ko animahí tíjnat'a." Kui éin xi tib'enijmí nd'ai, én xi tsu nga xuta tjíhin nga s'ejihin Ntjaná.

⁹ At'aha tsa tsu'bai kuitjuhu nga n'ekiei yjohí nga Jesu xi Ndá Ntjaná, ko tsa ngayjehe animahí s'ejihin nga Ntjaná kits'ínkj'áíya ngáhá rā Jesu ngabayoo, n'ek'anikihi. ¹⁰ At'aha ajin animahá ní xuta nibáhá rā nga s'ejihin Ntjaná, tu xi naxu bichú maha. Ko ts'a bitjuhu nga b'a tsu nga Jesu xi Ndá Ntjaná, tu xi n'ek'anikihi.

¹¹ B'i ts'ín tjít'a éhen Ntjaná: "Xi s'ejihin Ntjaná najmi sákúhú kjuasuba." ¹² At'aha nkuhú chasehé ra xuta xi ntje judio tjehen rā ko xi najmi ntje judio tjehen rā. At'aha nkuhú maha Ndá Ntjaná ngayjee xuta ko tsjáhá ngayjee xi kuinchjákoqo kjuanchiná xi tjíhin. ¹³ At'aha b'i ts'ín tjít'a: "N'ek'aniki ngayjee xi ts'íinkjáihin nga kui xi Ndá Ntjaná."

¹⁴ Tungá xúta xi najmi kjee s'ejihin, ¿nkú ts'ín ts'iinkjálhin rä nga kui xi Ndä Ntianá? ¿Nkú ts'ín s'ejihin rä xi najmi kjee nt'é yáha kui? ¿Nkú ts'ín kuint'éhe tsa najmi tjín xi k'uenijmíhi? ¹⁵ ¿Nkú ts'ín k'uenijmíhi xúta tsa najmi s'et'a xáha nga k'uenijmí? At'ahä b'i ts'ín tjít'a: “Á b'ä tsjo tjíhin nga f'aik'uhunná xi b'énijmíná én nda tsu.”

¹⁶ Tungá najmi ngayjeehé xúta Israel kits'ínsihin én nda tsuhu Ntianá. B'i kitsú Isaiä: “Ji Ntia, ¿yá xi kis'ejihin én xi y'enijmí?” ¹⁷ Kui b'ä maha, s'ejinná Ntianá nk'ie nga nu'yáá éhen, ko nu'yáá éen nk'ie nga s'enijmíná Jesucristo. ¹⁸ Tungá b'ähá xian: ¿A najmi kinu'yáhá éen? Johon, kinu'yá. At'ahä b'i ts'ín tjít'a:

Nga ngúsuun əsunntee kinu'yá ntahä,
santaha má fekuhu əsunntee tsichu éhen.

¹⁹ Ko b'i ta xin ya: ¿A najmi incha kikiehé xúta Israel ni xu'bí? Tjun Moise b'i ts'ín y'et'a éhen Ntianá:

An ts'ian nga jun kama xintak'un
xi tu a xutahá,
ko ts'ian nga n'ekjankoo
xi najmi chumi nihi xi mankjihin.

²⁰ Ko əskahan kama k'un Isaiä nga b'i ta ts'ín y'et'a éhen Ntianá:

Xi najmi tsangisjaina, kui xi kisakúhu an,
ko xi najmi kingjásaiyana, kui xi tsakuchjíhi yjonä.

²¹ Ngat'a ts'e xúta Israel b'i ts'ín tjít'a: “Nku nistjin ntanta kik'ana nga kingjentéhe ntsä nku naxinantá xi najmi nt'één ko si.”

11

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga ta tjín qjihin xuta xi ntjejudio tjeheñ ra xi ja ts'aniki

¹ Kui nga b'a xihinna, ¿a kits'ín t'axíhín Ntjaná xutahá? ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! At'ahá tā nda Israel ná, ntjehe Abraham. Ntje cháná Benjamin y'ahana. ² Najmi y'éjña t'axín Ntjaná xutá xi ts'e xi j'ájin titjun. ¿A najmi yanú xi nkú ts'ín tjít'a xujun éhen Ntjaná má nga nda profeta Elia kinchjakó Ntjaná kó tsatéjéne xutá Israel? B'i ts'ín tjít'a: ³ “Ji Ntja, ja kits'ínk'ien xutá xu'bí já profeta xi ts'i kó ja kits'ínkatsún náchan chjehi. Tú nkuhú an tiijña sa. Ta incha mjehé ta ts'íink'ienna.” ⁴ Tunga b'a káhá kitsú Ntjaná: “Ja kits'in ts'an yatu mii já xi najmi tsasinkúnc'h'int'aha ntja Baal.”

⁵ B'a tā tíma nistjin nd'ai. Tú ngat'aha kjuandaha Ntjaná tjíntu sa chuba xutá xi Ntjaná j'ájin. ⁶ Tsa tú ngat'aha kjuandaha Ntjaná kich'ajihin xutai, tsuhú rā nga najmi kich'ajin tú ngat'aha ni nda xi incha kits'ín. At'ahá tsa tú ngat'aha ni nda xi incha kits'ín xutá kich'ajihin, kjuandaha Ntjaná najmi tā chjihí rā ma.

⁷ Kui b'a maha, ¿mí nihi xi kama? Najmi kisakúhu ni xi tsangisjái xutá Israel. Xi j'ájin ní Ntjaná, kui ní xi kisakúhu niu. Xingisoq kama ndjá animahá. ⁸ B'a kama xi nkú ts'ín tjít'a: “Ntjaná kitsjáha xutá xu'bó kjuankjintak'un tiya, tunkun xi najmi skuekoho kó tjabaxínñju xi najmi kuint'ekoho santaha nistjin nd'ai.”

⁹ Kó b'i tā kitsú ya David:
 Kasaténkiko s'íhi xutá xu'bó,
 tā kuihi kats'índyajihin kó kats'ínk'íechjíhi.

10 Incha katuma kä tu xi najmi ta skuehe,
ko musü incha katuma sín.

*B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga ta n'ek'anki xuta
xi najmi ntje judio tjehen ra*

11 Kui nga b'a xihinna, ¿a tu niyá kis'entuhú xuta Israel nk'ie nga kisaténki? ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! B'i ní kama. Tu ngat'aha nga najmi kint'é'ehen Ntianá xuta Israel, kui nga j'aihi ra én xi ts'íink'ankihi xuta xi najmi ntje Israel tjehen ra, tu xi b'a ts'ín kama xintak'uhun xuta Israel. **12** Tsa tu ngat'ahq nga najmi kint'é'ehen Ntianá xuta Israel, tsa kui ngat'oq kisakúhu ra kjuanchináha Ntianá xuta xi tjín asuntee, ko nk'ie nga kisaténki Israel kisakúhu kjuanchináha Ntianá xuta xi najmi ntje Israel tjehen ra, ¿nkú sa kama nk'ie nga sakú ngáhq ra xuta Israel ante xi ts'e nginkun Ntianá?

13 Tíncjakonu jun xi najmi ntje Israel tjehennu. Ntianá kits'ín mana nda postruhu xuta xi najmi ntje Israel tjehen ra ko xinya kjuachánkahq xána. **14** B'a ts'ian tsa tu ahá ni ngat'anu kama xintak'uhun ntjena, tsa tu xi b'a ts'ín n'ek'ankihi k'uq. **15** At'ahq kisakúhu kjuajyu nginkun Ntianá xuta xi tjín asuntee nk'ie nga kin'e t'axín xuta Israel. Kui nga, ¿nkú sa kama nk'ie nga n'ekjáin ngáhq ra? Saqku ngáhq ra nga k'uéntu tík'un xuta k'ien.

16 Tsa tsje nginkun Ntianá na'yu xi n'endakoho ninkuq chje xi 'bai tjuhu Ntianá, tsuhu ra nga ta tsje ngayjee na'yu ninkuq. Tsa tsje nginkun Ntianá kjamahq nku yá, tsuhu ra nga ta tsje tjiahq. **17** Xuta Israel, kui xi nkú joyaha tjia xi kitit'áhq nku yá olibo, ko ji xi nkú joyaha tjiahq yá olibo

jñá. Tunga jihí kis'et'ai ḥantehe tjia xi kitit'óo ko kisakút'aihi kjuatík'un xi tíjñajin kjamahá yá olibo xi ndoo. ¹⁸ Tunga najmi tu nk'ahá n'esjei yjohí, tsa b'a kuixín nga ji xi 'yún nda sai nga tjia xi kitit'óo. Tsa mjehi nk'a n'esjei yjohí, tu sahá n'ekj'áitsjein nga kjamahá yóo y'aha ri. Najmi ji xi kich'ai kjamo.

¹⁹ Kutsa b'ahá kuixín: "Tu xi an s'et'ahana antehé yóo, kui nga kitit'áha." ²⁰ B'a tjín. Tunga kitit'áha at'ahá najmi kis'ejihín Ntjaná, ko ji ndjá tisinjñai nd'ai at'ahá s'ejihin. Kui nga najmi tu n'enkjíntak'uhunni tsa ji xi 'yún nda sai. Tu sa ní tinkjúín Ntjaná. ²¹ At'ahá tsa Ntjaná najmi kits'índyjat'ahá tjia xi ndahá yá olibo, ¿a tu kjehé ji ts'iindýjat'ahi nga tu kisut'aní yóo?

²² Chasei xi nkú ts'ín nda ko ndjá ts'ínkó Ntjaná xuta. Ndjá kits'ínkó xi kisaténi ko ji nda kits'ínkohi. Ko nda ts'iínkohi tsa tu nku kuiinchunjínní kjuandaha. Tunga tsa najmi b'a n'ei, ko ta ji kuichát'ahi. ²³ Ko ta xutá Israel, tsa ngjuaijk'áha rā animahá ko s'ejihín Ntjaná, k'uai ngáhá rā ḥante xi ts'e. At'ahá tjihín nga'yún Ntjaná nga tsjá ngáhá rā ḥante xi ts'e xutá Israel ajihín yá olibo. ²⁴ At'ahá ji xi nkú joyaha tjiahá yá olibo jñá tu kis'et'aní ḥantehe yá olibo xi ndoo. Kui b'a maha, ¿a najmi kámahá k'uai ngáhá rā xutá Israel ḥantehe? At'ahá kui xi tjia xi ndoo.

*B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga kama nimahá
Ntjaná ngayjee xuta*

²⁵ Jun já nts'e, mjena nga choo nku ni xi y'éjña 'ma Ntjaná, tu xi najmi nk'a n'esjehenu yjonu. K'ua xi tjín ajihín xutá Israel kama ndjá animahá.

B'a kama santa nkúhu nga sakúntehé nginkun Ntjaná ngayjee xutə xi najmi ntje Israel tjeħen ra. Kui xi tjihin nga n'ek'anki. ²⁶ Nk'ie nga ja b'a kama, ta n'ek'anki ngayjee xutə Israel. Xi nkú ts'ín tjít'a éħen Ntjaná:

Nanki Šion nibaha xi ts'iink'anki xutana, kui xi kjéxihin kjuāch'onk'uhun ntjeħe Jacob.

²⁷ Kui niij xi y'endákə xutana nga ts'ian, nk'ie nga ja kjexíán ngatitsuhun.

²⁸ Najmi mjehé xutə Israel én nda tsuhu Ntjaná. Ngandanu xutə kontraha Ntjaná tsichu ma. Tunga tħohó ra Ntjaná xutə Israel tu ngat'ahá nga Ntjaná j'ájin ntje cháha. ²⁹ Aħħaq najmi kje'á Ntjaná ni xi tsjá ko tħa ndaha najmi ts'ín t'axín xutə xi j'ájin.

³⁰ Nistjin nk'ie, najmi kinu'yá'óhoon Ntjaná, tunga tibase nimahánu nd'ai tu ngat'ahá nga najmi kint'ēén xutə Israel. ³¹ Ko santaha nistjin nd'ai najmi tint'ēén xutə Israel, tu xi tħa chasé nimahára tu ngat'ahá nga jun kichase nimahánu. ³² B'i tjihin ra niij. Ndaha nku xutə xi tjín najmi nt'ēħen Ntjaná. Ntjaná y'éjñahá xutə nga najmi kint'ēén, tu xi nkuhú nga kama nimahára ngayjee.

B'i ts'ín kits'íntsjohø Pablo Ntjaná

³³ ¡Á b'a nkjún ts'ín chánkaha kjuānchináha Ntjaná! ¡Á b'a nkjún ts'ín nanku ts'ínnkjink'uhun ko b'a nkjún ts'ín tsehe kjuānkjintak'uhun! Najmi tjín xi mankjhishni xi ts'ín Ntjaná ko najmi ch'a mahá tsuya á b'a ts'ihin.

³⁴ Aħħaq, yá xi be xi nkú ts'ín ts'ínnkjink'un Ntjaná? Yá xi kitsúyahá ni xi tjihin nga ts'íin?

³⁵ Yá xi kits'ínkienyahá tsa mí nihi,

tu xi Ntjaná tjíhin nga ts'iink'óya ngáha ra?

36 At'aha Ntjaná kits'innda ngayjee ni xi tjín. Ngat'aha ko nga tsjoho tjíhin niu. ¡N'ekié yjoná nga tjíhin kjuachánka Ntjaná tu nkjéhe ni! B'a katuma.

12

*B'i ts'ín tsakúya Pablo xi nkú ts'ín tintsubqá nd'ai
nga ja yjankiá Cristo*

1 Kui b'a maha, já nts'e, at'aha tibase nimana Ntjaná, kui nga tibankihinuu nga ngayjehe tak'un n'etsjohoo Ntjaná, nga n'ekjas'ohqon yjonu xi nkú joyaha nku chje tík'un xi tsje ko xi sasíhin Ntjaná. 2 Najmi tu bintsuboo xi nkú ts'ín tjíntu xuta asunntee. Tu sa ní n'ek'ontjaiyo yjonu xi nkú ts'ín Ntjaná tít's'ín tsetse kjuankjintak'unnu, tu xi b'a ts'ín kamankjihinnu ni xi mjehe Ntjaná, ni xi nda, xi sasíhin ko xi ja nda tsichu ma.

3 Nga nkúnkú jun tinchjakonu, at'aha Ntjaná kitsjána kjuandaha. Najmi tu nk'a n'esjo yjonu. Nkú ní ts'ín tjíyanu. B'a ts'ín n'esjo yjonu xi nkú ts'ín kitsjánu Ntjaná nga s'ejinnu. 4 At'aha xi nkú ts'ín nkjin tíkjá maha ni xi y'aha yjonintená ko xi nkú ts'ín kj'aí kj'aí xá xi kik'ahi nga nkúnkú, 5 b'a ta joyaha ñá. Nkjín mahaná tunga nkuhú yjoninte kamakaqá Cristo. Nga nkúnkáá kich'aá xinkjiá.

6 Kj'aí kj'aí ni xi maná n'eé. Kui kjuanda xi kitsjáná Ntjaná nga nkúnkáá. Xi Ntjaná kitsjáha éhen tu xi ts'iinkjas'ehen, kui xi katsuya éhen Ntjaná xi nkú ts'ín kik'ahi nga s'ejihín. 7 Xi kik'ahi nga kuasinko xuta, kui xi katasinko xuta. Xi kik'ahi nga kuakuyá, kui xi katakuya. 8 Xi kik'ahi nga tsjá nga'yún, kui xi katsjá nga'yún. Xi kik'ahi nga

tsjá toon, kui xi ngayjehe anímahá katsjá toon. Xi kik'aíhi nga tsjén titjun, kui xi kixi katjiko xáhá. Xi kik'aíhi nga kuásé nimahá xüta, kui xi tsjo kat'ehe nga b'a kats'ín.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga kjuatjo tíjñajinná

⁹ N'etjó kjuaxí xinkju. Najmi tu n'esiuhyun ni xi ch'onk'un. Ni xi nda ch'a ntsja ntsjon. ¹⁰ B'i ngján n'etjó xinkju xi nkú ts'ín tjoho xinkjín xi nts'e maha, at'aha nts'ohó mahánuu xinkju. 'Yún chankjún so xinkju. ¹¹ Kixi n'oo ni xi tín'o ko najmi tu n'ets'o. Tu xí tsjohó kat'ehe anímanuu nga n'oo ni xi mjehe Ndá Ntjaná. ¹² Tsjo kat'enuu nga chúyohoo ni xi tsjánuu Ntjaná. N'echukjuo kjuá'un xi tíyo. Najmi tu n'ekj'ajiuu nga chubakoo Ntjaná. ¹³ Tjohoón ni xi ndyjat'áha xüta xi yjanki Ntjaná ko nda n'ekjóhoón xi kuichuk'unnuu.

¹⁴ Chabantjo xüta xi tjennki unkienuu. B'a t'ilhun Ntjaná nga nda kats'ínkohó. Najmi tu ni xi najmi nda binchinó nga kámat'ain. ¹⁵ Tsjo kat'ekonuu xi tsjo tjihin. Ch'íikó xi tikkintá. ¹⁶ B'i ngján nda chasóho xinkju. Najmi tu nk'a katumanuu yjonuu. Tu sa ní nda chasóho xüta x'an. Najmi tu xüta nkjink'un n'e ma suboo yjonuu.

¹⁷ Najmi tu ch'on n'ohoo xi ch'on títs'ínnuu. Chase nínú xi nkú ts'ín nda káma n'oho ngayjee xüta. ¹⁸ Tsa káma, tsa aya ntsqo tíjña, kas'ekonuu kjuajyu ngayjee xüta. ¹⁹ Já nts'ena, najmi tu n'e ngajoyo ni xi tín'enuu. Aya ntsja ní Ntjaná t'ejñayo xi b'a títs'íun. At'aha b'i ts'ín tjít'a éhen Ntjaná: "Ahán xi k'uasjé chjíá, an xi tsjahá chjíhi. B'a títsu Ntjaná." ²⁰ B'i ta ts'ín tjít'a ya: "Tsa tíma bjoho ndá kontrahi, tjeihin ni xi kjine. Tsa tíma xintáha,

tjeihin ntá xi k'úí. At'ahq̃ tsa b'a n'eí, tu ni xí kama subahá r̃a nd̃a kontrahí." ²¹ Najmi tu 'baintei tsa kjuach'onk'uun xi ts'íin nganahí. Tu sa ní ni xi nda n'eí. B'a ts'ín n'e nganahq̃ r̃i ni ch'onk'uun.

13

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga tjíhin nga chankjún xi batéxuma

¹ Ngayjee xutq̃ tjíhin nga kuint'é'éhen xi batéxuma. At'ahq̃ xá xi tjíhin xi batéxuma nginkun Ntjaná nibáha r̃a. Ntjaná y'éjña xóo. ² Kui nga xi fi kontrahq̃ r̃a xi batéxuma, kui xi tífi kontrahq̃ ni xi ja y'éjña Ntjaná. Ko xi b'a títs'ín, t̃a kuihi tibangisjai suba nga n'ekokjuahq̃.

³ At'ahq̃ já xi batéxumoo najmi tjíntu tsa tu xi ndjá ts'ínkohó xutq̃ xi nda ni xi títs'ín. Xutq̃ xi najmi nda ni xi títs'ín, kui xi b'a kats'íhín. ¿A mjehi nga najmi ndjá ts'ínkohi já xi batéxumoo? Tsa b'a, nda n'eí, ko nda ts'ín kujasehi já xi batéxumoo. ⁴ At'ahq̃ ngandahí ni títs'ínxát'ahq̃ r̃a joo Ntjaná. Tunga tsa ni xi najmi nda tín'ei, tjíhin nga kuinkjúin tu ngat'ahq̃ ni xi ts'ínkohi joo. At'ahq̃ najmi tu a tjíhin xá joo. Ntja níná títs'ínxát'ahq̃ tu xi ts'íink'íechjíhi ko ts'íinkokjuahq̃ xi ch'on títs'ín. ⁵ Kui nga tjíhin nga kuinú'yá'éhen r̃aq̃ já xi batéxumoo, najmi tu ngat'ahq̃ ni tsa ts'íink'íechjíná ni xi n'eé. B'a ní n'eé tu xi je s'eyaha kjuankjintak'unná nginkun Ntjaná.

⁶ Kui kjuahq̃ nga b'echjíhinu ni xi f'áchjínu já xi tjíhin xá, at'ahq̃ kui xi tíincha ts'ínxát'ahq̃ Ntjaná. Xáha tíincha ts'ín. ⁷ Tjohoon ni xi kanéhé nga nkunkú joo. T'echjíhu xi f'áchjíntjai ni xi tjínnu.

kó xi f'áchjíntjai ch'á nga ts'ínxát'ahá já Roma. Chankjún xi nkú ts'ín tjíhin nga chankjún, kó nda n'esiuhúun xi nkú ts'ín tjíhin nga nda n'esihin.

B'i ts'ín tsakúya Pablo mí kjuat̄ha nga n'etjóhoná xinkjá

⁸ Najmi tū chumi nihi xi katsjennu. Tjohoon kjuat̄jo xinkjú. At'ahá xi tjohó xinkjín, kui xi títs'íntjusun ngayjee kjuatéxumahá Ntianá. ⁹ B'i ts'ín tjít'a kjuatéxumoo: “Najmi tū ch'at'aihí chjíihín. Najmi tū n'ek'iein animá. Najmi tū n'ei ndyjé. Najmi tū fasihín ni xi tjíhín xut̄a.” Kui kjuatéxumoo kó ngayjee kjuatéxuma xingisoo nkuhú bichú mājihín kjuatéxuma xu'bí: “N'etjói xutahí xi nkú ts'ín tjohi yjohí.” ¹⁰ Xi tjohó xinkjín, kui xi najmi ch'on títs'íhín. Kui nga bichútjusuhun kjuatéxumoo ajihín xut̄a xi tjíhín rā kjuat̄jo.

¹¹ B'a n'oo at'aha yo nistjin xi kich'aá nd'ai. Ja chubahá nga n'ekj'áhaá yjoná nga kuintsuba ndaá. Ja 'yún chuba ndyjahá nd'ai nk'ie nga Ntianá ts'íink'an kiná. Najmi b'a tā tjín ndyjahá rā xi nkúhu nk'ie nga kis'ejinná. ¹² Ja ma kuichhúhú chubá. Najmi tā n'ehená ngatitsun, atahá nk'ie nga ngatitsun n'ee, b'a joyaha xi nkúhu tsa má jyuun tintsubá. Ni xi nda n'ee. Kui xi b'a tā joyaha xi nkúhu tsa má ndzjen tintsubá. K'uéndaá yjoná tū xi kuinimajíhinná má ndzjeen.

¹³ Kixi tankinkáá yjoná xi nkúhu xut̄a xi tjíma nga nistjiun. Najmi kuintsubá tsa tū xi s'ihiń kó chineé. Najmi tjíhin nga chubá súntukonáá xinkjá kó tsa n'ejnu n'et'aá. Kó tā ndaha najmi tū bixkjankáá xinkjá kó tsa kama xin k'aán ni xi tjíhín. ¹⁴ Tū sa ní tjinúngijiun yjonu Ndá Ntianá

Jesucristo ko najmi tu n'enkjíntak'un xi nkú ts'ín n'ehenu ni xi mjehé yjoninte ngatitsuun.

14

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga najmi tjíhin nga n'ek'anjiá jé xinkiá

¹ Nda n'ekjóhoon xi najmi ndjá síjñajin xi nkú ts'ín s'ejinná, ko najmi tu b'esiko ngat'ahq xi nkú ts'ín ts'ínnkjink'un. ² Tjín xi b'a ts'ín s'ejihin nga ma kjine tu mí nichinehé ni, ko tjín ngá xi najmi ndjá síjñajin xi nkú ts'ín s'ejinná kui nga tu xkahá kjinehe. ³ Xi kjine tu mí nichinehé ni najmi tjíhin nga ch'on ts'ín kuaséhe xi b'éch'oho yjohoo ni xi kjine najmi tjíhin nga ts'íink'anji jé xi kjine tu mí nichinehé ni. B'i incha kats'ín at'ahq Ntjaná ja kits'ínkjálhin nga joo. ⁴ ¿Yáha jí xi tín'ek'anjihinni jé nda musuhu xi kj'aí? Tsa ndjá síjña nda musuu ko tsa tísaténki, Ndá Ntjaná kjinehé ni xu'bo. Tunga ndjáhá kuasijña, at'ahq tjíhin nga'yún Ndá Ntjaná nga ndjá ts'íinkasíjñahq.

⁵ Tjín xi b'a mahq nga 'yún nkjún sa nku nistjin nga kj'aí nistjin, ko tjín ngá xi tu nku chubu mahq nistjiun. Nkúnkú tjíhin nga ts'ínnkjink'un sisin xi nkú ts'ín behé k'un. ⁶ Xi benkjún nku nistjin, kui xi b'a ts'ín tu xi benkjúhun Ndá Ntjaná. Ko xi kjine tu mí nichinehé ni, kui xi b'a ts'ín tu xi benkjúhun Ndá Ntjaná. Tsjáhq máb'achjíhi Ntjaná ngat'ahq nichinehé. Ko xi b'éch'oho yjohoo ni xi kjine, kui xi b'a ts'ín tu xi benkjúhun Ndá Ntjaná ko ta tsjáhq máb'achjíhi Ntjaná.

⁷ Najmi tjín ajinná xi kuenta ts'ë suba tíjña tít'uhun kó tsa kuenta ts'ë suba 'mehe. ⁸ Tsa tintsubá tík'aán, Ndä Nt̄janá tintsubá tít'uhunná. Kó tsa tibayaá, Ndä Nt̄janá tibayaháná. Kui b'a maha, ndaha tsa tintsubá tík'aán kó ndaha tsa tibayaá, Ndä Nt̄janá ts'ená. ⁹ At'aha kui kjuaha k'iehen Cristo kó j'áiya ngáhá rä ngabayoo, tu xi b'a ts'ín kámaha Ndä Nt̄jahá xutä k'iēn kó xi tjíntu tít'uyn.

¹⁰ Kó máha ji, ¿á ji tichasehe ri tsa nda kó tsa najmi nda títs'ihin ndä nts'eí? Kó t̄, ¿á kinte n'esjeheni ndä nts'eí? Katumankjhíñ nga ndyjun nkini kúaséhé Nt̄janá mí nihi xi kin'eé nga nkukáá.

¹¹ B'i ts'ín tjít'a éhen Nt̄janá:

Ahán xi tíjña tík'an, títsu Nt̄janá.

Kuásinkúnch'in ngayjee xutä nginkán,
kó ngayjee ts'íinkie yjohó nga an xi Nt̄ja.

¹² Kui b'a maha, nga nkukáá n'ekjas'ehéén kuenta Nt̄janá ni xi kin'eé.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga najmi tjíhin nga n'endyajajihíñ xinkiá

¹³ Kui nga najmi t̄ chasehé rāá tsa nda kó tsa najmi nda ni xi títs'ín xinkiá. Tu sa ní chásqo xi nkú ts'ín najmi n'endyajajihún ndä nts'o kó xi nkú ts'ín najmi n'ekijnejiun ngatitsun. ¹⁴ S'ejinna Ndä Nt̄janá Jesu kó be nga ndaha nku ni najmi chuntí nginkun. Tunga tsa tjín xi: "Chuntí ni xu'bí nginkun", tsa kuitsu, tu nginkun ndohó chuntí niu.

¹⁵ Tunga tsa tu ngat'aha ni xi tichinei títs'ínndyajajihín rā yjohó ndä nts'eí, najmi t̄ tñ'etjóhoní ndä nts'eí ma. Najmi tu 'baíntei

tsa tu ngat'aha nichinehi ndyjaha xuta xi k'ienntjáíhi Cristo. ¹⁶ Najmi tu bainto tsa ch'on ts'ín kuinchjayane xuta ni xi n'ekjóhóon nga nda. ¹⁷ At'ahá ni xi chineé ko ni xi s'íá najmi chumi ni chjíhi rä. Nk'ie ní Espiritu Santo tsjáná nga naxu kuintsubaá nginkun Ntianá ko nga s'ená kjuajyu ko kjuatsjo, kui ní ni xu'bí xi bakúchji nga ja tsitjas'enjián nga Ntianá tibatéxumaná. ¹⁸ Xi b'a ts'ín tíjña nginkun Cristo, kui niij xi tsjoho Ntianá ko xuta ta nda ts'ín nchjayanehe.

¹⁹ Kui b'a maha, tinchisjaihiná xi nkú ts'ín s'ehená kjuajyu ko xi nkú ts'ín kuisinkqáá xinkiá nga saájián ni xi ts'e Ntianá. ²⁰ Najmi tu ngat'aha nichinehi n'ekatsúhunni xá xi títs'ín Ntianá ajihin xuta xi ts'e. Kjuaxi kjáihin nga je nginkun Ntianá ngayjee nichine xi tjín, tunga najmi ndahá tjín tsa chinei nichine xi ts'íinkijnejihin ngatitsun xuta xingisoo. ²¹ Tu sahá nda n'eí tsa najmi chinei yjo ko tsa najmi s'i binu ko tsa najmi n'eí ndaha nku ni xi ts'íinkijnejihin ngatitsun já nts'eí.

²² Xi nkú ts'ín s'ejihin ni xu'bí, tu ji b'a ts'ín kas'ejihin ri nginkun Ntianá. ¡Á b'a nda tjihin ts'e xi behe k'un nga nda tjín ni xi títs'ín ko najmi títs'ínnijéhe rä kjuankjintak'uhun askahan! ²³ Tunga xi jo jan tímahá nga tikkine tsa mí nihi, ta kuihi títs'ínk'anji jé yjoho, at'ahá najmi títs'ín xi nkú ts'ín s'ejihin. At'ahá ngayjee ní xi n'eé xi fi kontra xi nkú ts'ín s'ejinná Ntianá, kui xi ngatitsun.

15

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga tjihin nga kuisinkqáá xinkiá tu xi saájihinná ni xi s'ejinná

¹ Ñá xi ja ndjá tinchajían xi nkú ts'ín s'ejinná najmi tu n'eé ni xi tu ñá tsjo subaháná. Tjíhin ni nga n'ekjáihín xi najmi kjee ndjá týinchajin xi nkú ts'ín s'ejinná. ² Nga nkunkáá tjíhin nga n'eé ni xi tsjohó xinkiá kó ni xi ngandaha n'eé, tu xi saájihin xi nkú ts'ín s'ejinná. ³ At'ahá kó tā Cristo najmi ni xi tsjohó kits'ín. Ni xi tjít'a ní éhen Ntianá má b'a títsu kits'ínkjáihín: "Én ch'on tsu xi kitsúhi xuta, kui xi j'aisaténa." ⁴ Ni xi kis'et'a nistjin nk'ie, kis'et'a tu xi kuakú niyáhaná. At'ahá ajin xujun éhen Ntianá sakújinná kjuatsenta kó sakú nga'yúnná tu xi chúyahá raá ni xi tsjáná Ntianá.

⁵ Ntianá xi tsjáná kjuatsenta kó tsjá nga'yúnná, kui xi katsjánuu nga nkuhú n'enkjink'un xi nkú ts'ín tjíyahá Cristo Jesu. ⁶ Nkuhú kas'eya animánuu kó nkuhú katuma ntánuu. B'a ts'ín n'ekiehenu yjonuu nga tjíhín kjuachánka Ntiahá kó Na'mihí Ndá Ntianá Jesucristo.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga xuta xi najmi ntje judío tjeheñ rä tsichujihín én nda tsuhú Cristo

⁷ Kui b'a maha, b'i ngján nda n'ekjáihín ruu xinkiú xi nkú ts'ín nda kits'ínkjáinnuu Cristo, tu xi s'ejña chjihi kjuachánkahá Ntianá. ⁸ At'ahá an b'a tixinnuu. J'ai Cristo ngandaha xuta xi ntje judío tjeheñ rä. Tsakúchji nga ts'ín Ntianá ni xi kitsú nga ts'iín. J'ai ts'íntjusun ni xi kitsúya titjuhún Ntianá ntje cháha xuta judío. ⁹ B'a ts'ín kó tā xuta xi najmi ntje judío tjeheñ rä ts'iinkie yjoho nga tjíhín kjuachánka Ntianá, at'ahá kó tā kui kichase nimahá xi nkú ts'ín tjít'a éhen Ntianá:

Kui nga xínyahana kjuachánkahá ajihín xuta xi tjíntu asunntee,

kō séhe nga ts'intsjoho.

10 Kō b'a tā ts'ín tjít'a ya:

Jun xūtā xi tintsuboꝝ əsunnteeꝝ, n'etsjokoo xūtahā Nt̄ianá.

11 Kō b'a tā títsu sa:

N'etsjohoo Nt̄ianá ngayjee xūtā xi tjíntu əsunnteeꝝ. Chanink'o Nt̄ianá ngayjee xūtā naxinantá xi tjín.

12 Kō b'a tā ts'ín y'ét'a ndā profetā Isaiā:

Stjúkjá ndā xi kāma kjamāha Isai,
ndā xi kj'uaítéxumahā xūtā xi tjíntu əsunnteeꝝ,
kui kāma 'yún tak'un xūtā.

13 Nt̄ianá xi tíma 'yún tak'aán, kui xi kats'íntsejínyje anímanuu kjuatsjo kō kjuajyu, jun xi s'ejinnuu Nt̄ianá. Katsjá nga'yúnnuu Espiritu Santo tu xi tu nku ndjáhá kuinchajihinnu ni xi tíchuyóhoo.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga kui xi nku ndā postru xi ts'ínxájihin xūtā xi najmi ntje judio tjeheñ ra

14 Behé k'an, já nts'e, nga kitsejíhínnuu kjuānda kō kjuankjink'un, tu xi kāma k'uai niyáha ruu xinkiu. **15** Tunga tjihín ni xi tíma k'an tib'et'a xujunnuu ei tu xi najmi n'echayahana. At'ahá Nt̄ianá kitsjána kjuānda xu'bí **16** nga an xi ts'inxát'ahá Cristo Jesu ngandaha xūtā xi najmi ntje judio tjeheñ rā. Tib'enijmíhi én nda tsuhú Nt̄ianá xūtā xi najmi ntje judio tjeheñ rā tu xi kuichú maha chje xi tsjoho Nt̄ianá, chje xi títs'ín tsje Espiritu Santo.

17 Tsjo mana nga nchjanijmíya xá xi kitsjána Cristo Jesu nga ts'inxát'ahá Nt̄ianá. **18** At'ahá najmi ma k'an nchja ni xi kj'ai, tu nkuhú xi

nkú ts'ín ts'íncjénna Cristo tu xi kuint'é'éhen rā Ntjaná xuta xi najmi ntje judio tjeħen rā. Cristo ts'íncjén ntanq kó xána ¹⁹ kó nkjin tikká kjuankjún xi bakúchji nga'yúhun. Nga'yúhun Espiritu Santo b'a títs'íun. B'a ts'ín jehena nga y'enijmíá én nda tsuhu Cristo nanki Jerusalen kó santaha má nga 'mi Ilirico.

²⁰ Y'enijmíá én nda tsuhu Cristo ante má nga najmi kjee ch'a b'énijmíhi. B'a kits'ian at'ahá najmi kama mjena y'esún saha xá xi kik'atuts'ihin xuta xi kj'aí. ²¹ Tu sa ní títs'ian xi nkú ts'ín tjít'a éhen Ntjaná: Xi najmi kjee 'miyahá yáha kui, kui xi skuehe. Kó xi najmi kjee nt'é yáha kui, kui xi kámankjhíjin.

*B'i ts'ín kitsúya Pablo nk'ie nga mjehé nguaisehe
xuta njinku Roma*

²² Nkjín niyá najmi kisakú niyána nga káma kfíñsehenu, ²³ tunga nd'ai ja kama ndjuúna xá xi títs'ian ante xi tjín ei kó ta ja tjíhín nú nga mjena kfíñsenu. ²⁴ Kui nga mjehena nga skuenu nk'ie nga kfíán Espana, at'ahá mjena yo kfian. Tsjo kamana nga kúátejñajinuu chuba nistjin. Nk'ie nga kj'uá yo, tisinkonú nga ts'inndjaá niyána.

²⁵ Tunga nd'ai nanki Jerusalen tífia. Xuta xi kik'áts'e Ntjaná kfíñsinka yo. ²⁶ At'ahá ngayjehe k'un xuta njinku xi tjín ante Macedonia kó ante Akaya incha kits'insun toon tu xi ts'íinkjhí rā xuta x'an xi kik'áts'e Ntjaná xi tjíntu Jerusalen. ²⁷ Tsjo kamahá nga b'a incha kits'ín. Kó kjuaxi nga tjeħen ts'e xuta xu'bo. At'ahá nd'ai títs'íinkjáihin xuta xi najmi ntje judio tjeħen rā ni xi ts'e Ntjaná, ni xi Ntjaná kitsjáha xuta xi ntje judio tjeħen rā. Kui nga xi najmi ntje judio tjeħen rā tjíhín nga

kuasinkoho nga kuakjányako xuta xi ntje judio tjehen ra ni xi tjíhin ei asunntei. 28 Kui b'a maha, nk'ie nga ja kama ndjuúhuna xá xu'bi ko nk'ie nga ja ts'inkjas'en ni xi kama ñjakúu, as'qíhí ní kfíán España ko kj'uqá má nga tintsuboo. 29 Be nga Cristo tu xí ndahá ts'íinkoná nk'ie nga kama ñjakáá.

30 Jun já nts'e, ngat'ahq Ndaq Ntíjaná Jesucristo ko ngat'ahq kjuatjo xi tsjáná Espíritu Santo tibankinu nga chubantjainu nginkun Ntíjaná. B'a ts'ín n'ekohonu nga'yún. 31 Tinchíhu nga najmi tu kasatéjña xuta xi najmi s'ejihin Ndaq Ntíjaná xi tjíntu ante Judea. Ko ta tinchíhu nga xuta xi kikj'áts'e Ntíjaná xi tjíntu nanki Jerusalen nda ts'ín ts'íinkjáhin ni xi kfínkoho. 32 B'a ts'ín tsjo tjíhinna nga kuichusenuu ko ts'inkj'áya ichí kutju ajinnuu. B'a katuma tsa b'a ts'ín mjehq Ntíjaná. 33 Ntíjaná xi tsjáná kjuajyu kat'ejñajinnuu ngatentoo. B'a katuma.

16

B'i ts'ín kikjaniñahq Pablo xuta ninku xi tjíntu Roma

1 Be na nichjaá Febe. Ninku xi tjín nanki Cencrea ts'ínxát'a. 2 Ngat'ahq Ndaq Ntíjaná nda n'ekjóhon xi nkú ts'ín tjíhin nga n'eé ná xi xutahq Ntíjaná mahaná. Tisinko nga tjohoon tu mí nihí ni xi machjéhen. At'ahq nkjin nkjún xuta tsasinko ko ta tsasinkona.

3 Tjohoon kjuasuniñanq Priscilaq ko Akilaq, xi ta títs'ínxát'ahq Cristo Jesu xi nkúhu an. 4 Najmi incha kitsankjún tsa kuayá ngat'anq. Títsjahq máb'achjíhí ngat'ahq ni xi incha kits'ín. Najmi tu nku an xi

b'a tíxian. B'a ta tíincha tsu ngayjee xutə ninku xi najmi ntje judio tjehen rä.

⁵ Tjohoon kjuasuniñanä xutə ninku xi ma ñjakú ni'yahä Priscila kó Akila. Tjohoon kjuasuniñanä Epeneto. 'Yún tjona ndo. Ajihin xutə xi tjín ante Asia, kui xi tjun kis'ejihin Cristo. ⁶ Tjohoon kjuasuniñanä Maria. 'Yún tse xá xi kits'ín ajinnu. ⁷ Tjohoon kjuasuniñanä Androniko kó Junias, xi ta ntje judio tjehen rä. Ta kis'eya'yunka nubayá joo. Ta já postruhú joo kó yankjún. Kui tjun kis'ejihin Cristo nga an.

⁸ Tjohoon kjuasuniñanä Ampliatö. 'Yún tjona ndo at'aha ta s'ejihin Ndä Ntianá. ⁹ Tjohoon kjuasuniñanä Urbano, kui xi nkúhu jin ta Cristo títs'inxat'aha. Tjohoon kjuasuniñanä Estakis. 'Yún tjona ndo. ¹⁰ Tjohoon kjuasuniñanä Apeles, xi ja tsakúchji nga 'yún s'ejihin Cristo. Tjohoon kjuasuniñanä xutə xinkjín Aristobulo.

¹¹ Tjohoon kjuasuniñanä Herodion, xi ta ntje judio tjehen rä. Tjohoon kjuasuniñanä xutə xinkjín Narciso, xi ta s'ejihin Ndä Ntianá. ¹² Tjohoon kjuasuniñanä Trifena kó Trifosa, xi ta títs'inxat'aha Ndä Ntianá. Tjohoon kjuasuniñanä Persida, xi 'yún tjona kó xi 'yún tse xá xi kits'ín at'aha Ndä Ntianá tjenki.

¹³ Tjohoon kjuasuniñanä Rufo, xi Ndä Ntianá j'ajihin, kó naaha, xi ta kó an basehe xi nkúhu tsa naana maha. ¹⁴ Tjohoon kjuasuniñanä Asinkrito kó Flegonte kó Hermes kó Patrobás kó Hermas kó já nts'eé xi tjintujihin. ¹⁵ Tjohoon kjuasuniñanä Filologo kó Julia kó Nereo kó na nichja kó Olimpas kó ngayjee xutahä Ntianá xi tjintujihin.

16 B'i ngján súniñohoo xinkiu. Títs'ínkjinuu kjuasuniña ngayjee xuta ninku xi ts'e Cristo.

17 Jun já nts'e, tíbankinuu nga chuhun yjonuu xi bakjánya xuta ko xi ts'índyajihin xuta. Kui xi fi kontrahä ni xi ja tsinchiyó. N'e t'axíhun yjonuu xuta xu'bo. **18** At'ahä xi b'a títs'in najmi títs'ínxát'ahä Ndä Ntjaná Jesucristo. Ni xi tsjo níhi tíincha bangisjai. Én sin én nda nchja nga b'anachahä xuta xi najmi kjee 'yún mankjhín ni xi ts'e Ntjaná.

19 Ya tu má xi tjehén ni nga tínu'yá'ón. Kui nga tsjo mahana ngat'a ts'ajun ko mjena nga 'yún kámankjin sanuu ni xi nda ko nga kuankín t'axíhun ni xi najmi ndoo. **20** Ntjaná xi tsjáná kjuajyu, kui xi ts'iín nga n'e nganohó ndanindoo. Kas'enuu kjuandahä Ndä Ntjaná Jesucristo.

21 Timoteo títs'ínkjinuu kjuasuniña. Kui xi tjenkona nga tín'exát'aihi Jesucristo. Ta títs'ínkjinuu kjuasuniña Lucio ko Jason ko Sosipater, xi ta ntje judio tjehen ra.

22 Ko ta an Tercio xi títs'inntá xi nkú ts'ín títsuyana Pablo, títs'ínkjinuu kjuasuniña, an xi ta s'ejinna Ndä Ntjaná.

23 Gayo títs'ínkjinuu kjuasuniña. Ni'yahä tíijña. Yo má nga ma ñjakú ngayjee xuta ninku. Ko ta títs'ínkjinuu kjuasuniña Erasto, xi tjihin xá nga f'átjo toohon xuta nantio, ko ta ndä nts'eé Cuarto.

24 Kjuandahä Ndä Ntjaná Jesucristo kat'ejñajinnuu ngatento. B'a katuma.

B'i ts'ín kits'ínkje Pablo xujuin

25 Kan'etsjoh_o Ntianá. Kui xi k̄amaha_q nga ndjá ts'jíinkinchán_u xi nkú ts'ín tíjña én nda tsuh_u Jesucristo xi tíxinya k_o tib'enijmíá. Tís'ejña chji nd'ai ni xi kis'ejña 'ma nkúhu nú chá ján. 26 Ja tís'ejña chji nij xi nkú nga títsu xujuhun já profeta k_o tín'ekint'é ngayjee_q xuta_q xi tjín əsunntee_q. B'a kitsú Ntianá xi tíjña tikk'un sín nga b'a n'e tu xi s'ejihin r_a k_o kuint'é'éhen r_a ngayjee_q xuta_q.

27 Ngat'aha_q Jesucristo kas'ejña chji síhin kjuachánkah_u Ntia_q, kui xi nku tutuu_u k_o xi nkjink'uun. B'a katuma.

**Éhen Ntianá
New Testament in Mazatec, Jalapa de Díaz
(MX:maj:Mazatec, Jalapa de Díaz)**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, Jalapa de Díaz

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, Jalapa de Díaz [maj], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, Jalapa de Díaz

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

e05183c2-7c34-5cdd-8c78-15ea51bd8cbb